

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University
Faculty of Romance and Germanic Philology
Linguistics and Translation Department

Translation project:

***Women's Football* by Jacky Forsyth & Claire-Marie Roberts**

Перекладацький проєкт:

Переклад книги Джекі Форсайт та Клер-Марі Робертс

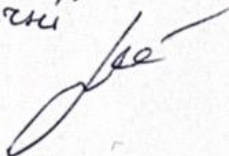
«*Women's Football*»

BA Paper

Anna Yaskova

PERb-2-22-4.0d

Цими підписом засвідчую, що подані
на захист рукопис та електронний
документ є ідентичні
02.06.2026

Research Supervisor:

Nadia Hladush, Ph.D., Professor

Kyiv 2026

Abstract

The translation project consists of translating and analysing the Introduction, Chapter 1 and Chapter 2 of the book *Women's Football: From Science to High Performance* by Jacky J. Forsyth and Claire-Marie Roberts. A wide range of translation techniques was applied to reproduce the authors' scientific style and accurately adapt sports terminology, particularly football-related, into Ukrainian. The analytical chapter examines the genre and stylistic features of sports scientific writing, the linguistic characteristics of football and sports-related terminology presented in the book, the main translation challenges encountered in rendering sports terms into Ukrainian, as well as the practical ways of overcoming them. The translation was carried out in accordance with the classifications of Lucía Molina and Amparo Hurtado Albir.

Keywords: *sports scientific writing, football terminology, translation techniques, women's football, sports science.*

Анотація

Перекладацький проєкт складається з перекладу та аналізу Вступу, Розділу 1 і Розділу 2 книги «*Women's Football: From Science to High Performance*» Джекі Дж. Форсайт і Клер-Марі Робертс. У роботі застосовано широкий спектр перекладацьких технік для точного відтворення наукового стилю авторів та адаптації спортивної термінології, зокрема пов'язаної з жіночим футболом, українською мовою. В аналітичному розділі розглядаються жанрові та стилістичні особливості наукових праць зі спорту, лінгвістичні характеристики футбольної та спортивної термінології, представлені в книзі, основні перекладацькі проблеми, що виникають при перекладі спортивних термінів на українську мову, а також практичні способи їх подолання. Переклад було виконано відповідно до класифікацій Лусії Моліні та Ампаро Уртадо Альбір.

Ключові слова: *спортивна наукова література, футбольна термінологія, перекладацькі прийоми, жіночий футбол, спортивна наука.*

Contents

Introduction	4
Chapter 1. Translation of a fragment from the book <i>Women’s Football: From Science to High Performance</i> by Jacky J. Forsyth and Claire-Marie Roberts	5
Chapter 2. Rendering sports-related terminology in the Ukrainian translation	31
2.1. Characteristics of the book: genre.	31
2.2. Sports-related terminology in the book: classification and main translation challenges. ...	33
2.3. Translation techniques applied for rendering sports-related terminology	35
Conclusions	38
References	39
Appendices	42

Introduction

Sports communication occupies a distinctive place among the varieties of professional language use, combining the objectivity of scientific writing with the communicative demands of a professional community. The relevance of this translation project is shaped by the rapid growth of women's football as a global sport and a field of scientific inquiry, which generates a highly specialised layer of medical, institutional, and sociological terminology. Despite this growth, there is a significant underdevelopment of Ukrainian-language sports science literature. Translating contemporary academic non-fiction in this field is highly relevant in the context of global integration, as it contributes to overcoming language barriers, standardising domestic sports terminology, and significantly expanding the Ukrainian readership for specialised texts dedicated to the welfare and professional development of female athletes.

The theoretical and practical aspects of translating scientific literature, handling sports terminology, and applying specific translation techniques have been investigated by various scholars. The state of the art in this field is represented by the works of V. Karaban, I. Korobova, D. Furt, M. Verezubenko, L. Molina, A. Hurtado Albir, J. Swales, K. Hyland, and others.

The object of the research is sports-related terminology functioning within modern English academic non-fiction literature. The subject of the research is the translation techniques and strategies applied in the process of rendering English sports-related terminology into Ukrainian.

The aim of the translation project is the translation of a selected fragment from the academic non-fiction book *Women's Football: From Science to High Performance* into Ukrainian and the subsequent analysis of translation techniques applied to sports-related terminology.

To achieve the defined aim, the following tasks were set:

- to translate a fragment from the book *Women's Football: From Science to High Performance* into the Ukrainian language;
- to classify the extracted sports-related terminology into thematic groups;
- to determine the main translation challenges encountered in the source text;
- to identify and explain the translation techniques used for rendering the extracted terminology into the target language.

The material of the translation project comprises the Introduction, Chapter 1, and Chapter 2 of the academic non-fiction book *Women's Football: From Science to High Performance*, edited by Jacky J. Forsyth and Claire-Marie Roberts and published by Routledge (2025). The total volume of the source text amounts to 7,153 words (40,821 characters). The material of the study also includes the author's own Ukrainian translation of the selected chapters, which serves as the primary basis for the terminological and translation analysis. Additionally, the material encompasses a compiled glossary that systematises 115 key terms identified during the translation process, divided into four thematic groups: football terminology, medical terminology, psychological and sociological terminology, and institutional terminology.

The structure of the translation project includes an abstract, an introduction, the practical translation (Chapter 1), the translation commentary (Chapter 2), conclusions, a list of references, and appendices. The total number of translation project consists of 43 pages.

Chapter 1. Translation of a fragment from the book *Women's Football: From Science to High Performance* by Jacky J. Forsyth and Claire-Marie Roberts

Source text

Target text

INTRODUCTION

ВСТУП

Jacky J. Forsyth and Claire-Marie Roberts

Джекі Дж. Форсайт і Клер-Марі Робертс

Based on data published by the Fédération Internationale de Football Association (FIFA, 2023), money spent on international transfers for women, in the mid-year window of 2023, was just 3.0 million US dollars, compared to 7.3 billion spent in the men's game, so 0.04% of that spent for men. Despite the last two decades of increasing globalisation of women's football (explored in Chapter 1 of this book), there remain large disparities between men's and women's football in terms of funding, prize money for major tournaments, broadcasting and sponsorships deals (Archer & Prange, 2019; Coche, 2022). Research on women's and girls' football reflects this disparity, in that it is extremely limited compared to that carried out on men (Okholm Kryger et al., 2022). Beyond deliberating the historical and sociocultural context of women's football to explain the disparity, in this book we focus on how we can develop footballers in the girls' and women's game, through putting into practice cutting-edge, evidence-based, scientific information. We want to highlight what is already «out there». What is the scientific research on women's football that determines successful performance and how is this used to inform current practice? What are practitioners (those working in women's football, such as coaches, support staff, managers) doing in the women's game to ensure that women perform at their optimum, physiologically, biomechanically and psychologically? The focus of our book is, therefore, on the key physiological, biomechanical and

За даними, опублікованими Міжнародною федерацією футбольних асоціацій (ФІФА, 2023), витрати на міжнародні трансфери жінок у середині 2023 року склали лише 3,0 мільйони доларів США, тоді як у чоловічому футболі ця сума сягнула 7,3 мільярда – тобто жіночі трансфери становлять лише 0,04% від чоловічих. Незважаючи на глобалізацію жіночого футболу, що тривала впродовж останніх двох десятиліть (це питання детально розглядається в Розділі 1 цієї книги), між чоловічим і жіночим футболем досі зберігаються значні диспропорції у фінансуванні, призових виплатах за участь у великих турнірах, а також в умовах трансляційних і спонсорських угод (Archer & Prange, 2019; Coche, 2022). Наукові дослідження жіночого та дівочого футболу відображають цю нерівність: вони залишаються вкрай обмеженими порівняно з дослідженнями, що проводяться у чоловічому спорті (Okholm Kryger et al., 2022). Не обмежуючись обговоренням історичного та соціокультурного контексту жіночого футболу як пояснення існуючих диспропорцій, у цій книзі ми зосереджуємося на тому, як розвивати футболісток у дівочій і жіночій грі – шляхом застосування передових науково обґрунтованих підходів на практиці. Ми прагнемо привернути увагу до того, що вже існує у світі досліджень. Які наукові здобутки у сфері жіночого футболу визначають успішність виступів і як вони застосовуються для вдосконалення сучасної практики? Що роблять практики – тобто ті, хто працює у жіночому футболі: тренери, допоміжний персонал, менеджери – аби забезпечити оптимальні

social-psychological principles and research that inform footballing practice and that determine success.

The lack of scientific research on women's football often means that research findings on, for instance, training programmes, injury rehabilitation, psychological skills training and nutritional strategies that have been conducted on men are simply transposed to women. In this book, we want to set the bar from which research, and its practical application, can develop, to help the women's game flourish. It is our hope, therefore, that the growth in women's football continues at the same pace as it has done in the last couple of decades, and that the scientific research explodes along with it. The information, which has been carefully constructed by the authors of each of the chapters, not only provides a thorough, yet straightforward and accessible, analysis of what research has been done to date, but also provides examples of how the science can be applied and actualised in the game to improve women's footballing success.

We have asked authors to avoid referring to women's or girls' football, and, where feasible, to simply to use the term «football» and «footballer». In some countries, such as in Finland and Spain, the equivalent translation of the word «women» has been removed from team and league names (Christenson, 2020; Robson, 2023). Since the entire book is about women's football, we did not feel the need to keep referring to women specifically, except where it was necessitated, such as when the research carried out on men versus that carried out on women needed to be distinguished. The book is, therefore, on football!

фізіологічні, біомеханічні та психологічні показники спортсменок? Отже, у центрі уваги нашої книги – ключові фізіологічні, біомеханічні та соціально-психологічні принципи й дослідження, що формують футбольну практику і визначають спортивний успіх.

Брак наукових досліджень у сфері жіночого футболу нерідко призводить до того, що результати досліджень – зокрема щодо тренувальних програм, реабілітації після травм, психологічної підготовки та стратегій харчування, – отримані на основі вивчення чоловіків, просто механічно переносяться на жінок. У цій книзі ми прагнемо встановити орієнтири, від яких можуть відштовхуватися подальші дослідження та їх практичне застосування – задля розквіту жіночої гри. Ми щиро сподіваємося, що зростання жіночого футболу продовжиться тими самими темпами, що й протягом останніх кількох десятиліть, а наукові дослідження у цій галузі розвиватимуться так само стрімко. Інформація, ретельно підготовлена авторами кожного розділу, не лише забезпечує докладний, але водночас доступний і зрозумілий аналіз усього, що досліджено на сьогодні, а й пропонує конкретні приклади того, як наукові знання можна застосовувати та втілювати у грі для підвищення результативності жіночого футболу.

Ми попросили авторів уникати постійного вживання словосполучень «жіночий футбол» чи «дівочий футбол» і, де це можливо, просто використовувати терміни «футбол» і «футболіст». У деяких країнах – зокрема у Фінляндії та Іспанії – еквівалент слова «жіночий» було вилучено з назв команд і ліг (Christenson, 2020; Robson, 2023). Оскільки вся книга присвячена жіночому футболу, ми не вважали за потрібне постійно наголошувати на цьому, крім випадків, коли це було необхідно – наприклад, для розмежування досліджень, проведених на чоловіках і жінках. Отже, книга – про футбол!

We subtitled the book, «From science to high performance». The rigorous science underpinning aspects of football based on innovative research is, therefore, critically evaluated, and include physiological determinants, match demands and talent identification physiological changes that occur due to exogenous and endogenous sex hormones, injury epidemiology, prevention and rehabilitation, concussion, nutrition, eating disorders, relative-energy deficiency in sport, psychosocial development, transitions in women's football, pregnancy, motherhood, breast health and mental health. These topic areas were felt to be of relevance at the time of writing, reflecting predominant themes in existing literature (Okholm Kryger et al., 2022). To the best of our knowledge, this book is the first text dedicated to the science of women's football.

We have advocated for use of the term «sex» when referring to biological attributes (Canadian Institutes of Health Research, 2023; Clayton & Tannenbaum, 2016; Gogovor et al., 2021; Heidari et al., 2016), which, in this book, are those associated with ovarian hormone function relating to the menstrual cycle, chromosomes and gene expression, and sex-related anatomy and physiology. We have recommended the use of the term «gender» when referring to a multidimensional, mainly sociocultural construct, encompassing gender identity, behaviour, expectations, perceptions, expression, roles and norms (Canadian Institutes of Health Research, 2023; Clayton & Tannenbaum, 2016; Gogovor et al., 2021; Heidari et al., 2016). We believe that gender is non-binary and socially constructed, and that gender and sex are not mutually exclusive (Clayton & Tannenbaum, 2016; National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine & Education, 2022).

Owing to the global popularity of football generally and the growth in the women's game, we have asked authors to write chapters so that the content has worldwide appeal to a range of audiences. We realise,

Підзаголовок книги – «Від науки до високих результатів». У ній критично осмислюється сувора наукова база, що підкріплює різні аспекти футболу на основі новаторських досліджень: фізіологічні детермінанти, вимоги матчу та виявлення талантів, фізіологічні зміни під впливом екзогенних та ендогенних статевих гормонів, епідеміологія травм, їх профілактика та реабілітація, струс мозку, харчування, розлади харчової поведінки, відносний дефіцит енергії у спорті, психосоціальний розвиток, перехідні етапи у жіночому футболі, вагітність, материнство, здоров'я грудей і психічне здоров'я. Ці теми були визнані актуальними на момент написання книги, відображаючи провідні напрями в існуючій літературі (Okholm Kryger et al., 2022). Наскільки нам відомо, ця книга є першим виданням, повністю присвяченим науці про жіночий футбол.

Ми відстоюємо використання терміна «стать» стосовно біологічних характеристик (Canadian Institutes of Health Research, 2023; Clayton & Tannenbaum, 2016; Gogovor et al., 2021; Heidari et al., 2016), які в цій книзі охоплюють функцію яєчникових гормонів щодо менструального циклу, хромосоми та експресію генів, а також анатомію і фізіологію, пов'язані зі статтю. Термін «гендер» ми рекомендуємо вживати на позначення багатовимірного, переважно соціокультурного конструкту, що охоплює гендерну ідентичність, поведінку, очікування, сприйняття, самовираження, ролі та норми (Canadian Institutes of Health Research, 2023; Clayton & Tannenbaum, 2016; Gogovor et al., 2021; Heidari et al., 2016). Ми переконані, що гендер є небінарним і соціально сконструйованим явищем, а гендер і стать не є взаємовиключними поняттями (Clayton & Tannenbaum, 2016; National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine & Education, 2022).

З огляду на широку популярність футболу у світі та зростання інтересу до жіночої гри, ми попросили авторів писати розділи так, щоб їхній зміст мав загальносвітове охоплення та був цікавим для найширшої аудиторії.

however, that, paralleling the success of football organisations in the Western nations (Culvin & Bowes, 2023; Lago et al., 2022), much of the literature in this area is dominated by researchers from the European democratic nations, the United States and Australia (Thomson et al., 2022; Valenti et al., 2018). Where possible, however, examples have been included from research conducted from across the globe.

A key feature of the book is that, when feasible, chapters have been co-written by a scholar and a practitioner or player (e.g. coach, footballer), so that scientific principles and research are translated clearly into practice. We realise, however, that there are challenges involved in transforming sport science research into practical solutions regarding athletic performance, health and training (Bartlett & Drust, 2021; Bishop, 2008; Coopoo et al., 2018). To partly address this challenge, we deliberately asked authors to include the practitioners' perspective, since we wanted the content not to be driven solely by what research has been published to determine best practice, but by what is being done in practice and what works. There are, therefore, two main themes of the book:

- Knowledge: What science is known already about women footballers and the industry? A clear, thorough analysis of the key scientific issues pertinent to women's football that will enable success is provided.
- Application: How is this knowledge applied in a practical setting? Case studies, examples and practical guidance are presented on how to implement scientific principles and knowledge in women's football into practice.

This book is essential reading for anyone who is involved with women's football, including footballers themselves, as well as strength and conditioning coaches, athletic trainers, physiotherapists,

Водночас ми усвідомлюємо, що, подібно до успіху футбольних організацій у західних країнах (Culvin & Bowes, 2023; Lago et al., 2022), значна частина літератури в цій галузі представлена дослідниками з європейських демократичних держав, Сполучених Штатів та Австралії (Thomson et al., 2022; Valenti et al., 2018). Проте там, де це було можливо, до книги включено приклади з досліджень, проведених у різних куточках світу.

Ключовою особливістю книги є те, що, де це виявлялося можливим, розділи написані у співавторстві науковця і практика або гравця – наприклад, тренера чи футболістки, – щоб наукові принципи та результати досліджень були чітко перекладені мовою практики. Ми, однак, усвідомлюємо, що перетворення досліджень у спортивній науці на практичні рішення у сфері спортивних результатів, здоров'я та тренувань пов'язане з певними труднощами (Bartlett & Drust, 2021; Bishop, 2008; Coopoo et al., 2018). Щоб частково подолати цю проблему, ми свідомо просили авторів включати точку зору практиків – адже ми хотіли, щоб зміст книги визначався не лише опублікованими дослідженнями про найкращі практики, а й тим, що реально відбувається на практиці й що насправді працює. Таким чином, книга охоплює дві головні теми:

- Знання: що вже відомо науці про жінок-футболісток та індустрію жіночого футболу? Надається чіткий і докладний аналіз ключових наукових питань, актуальних для жіночого футболу, які сприяють досягненню успіху.
- Застосування: як ці знання втілюються на практиці? Представлено кейси, приклади та практичні рекомендації щодо впровадження наукових принципів і знань у жіночий футбол.

Ця книга є обов'язковим читанням для всіх, хто причетний до жіночого футболу: самих футболісток, тренерів із силової та кондиційної підготовки, спортивних інструкторів, фізіотерапевтів, медиків,

medics, nutritionists, sport psychologists, sports scientists, coaches, coach developers, technical directors, general managers, governing body personnel and club owners, from grassroots to elite level. The book is also invaluable to students and academics in sport and exercise, who are studying this topic.

This book is a call to action. We want more scientific research specifically on women's and girls' football. We want research to be applied to practice and we wish to learn from our combined best practices, sharing ideas in order to create a better future in the game and to achieve excellence in performance. We hope this text serves as a foundation upon which research into the women's game can be built further.

1 GLOBAL CONTEXT AND ORGANISATION

Maurizio Valenti and Polly Bancroft

Introduction

Football is traditionally the most popular sport among men in many countries and regions of the world, while a minority of women play and follow the game globally (Bridgewater, 2018). Had women and girls not been formally prevented from playing football for about five decades (1921–1971), one may wonder whether the women's game would not currently be the most attractive and globalised team sport in the world. Before the ban was imposed in 1921, women's football attracted large crowds to stadia. Following the lifting of the ban, the women's game has entered a period of gradual development with significant institutional changes between the 1970s and the 1990s. These led women's football to enter a stage of starting globalisation

дієтологів, спортивних психологів, науковців у галузі спорту, тренерів, розробників тренерських програм, технічних директорів, генеральних менеджерів, представників керівних органів і власників клубів – від аматорського до елітного рівня. Книга також буде надзвичайно корисною для студентів і науковців у сфері спорту та фізичних вправ, які вивчають цю тему.

Ця книга – заклик до дії. Ми прагнемо більшої кількості наукових досліджень, присвячених саме жіночому та дівочому футболу. Ми хочемо, щоб результати досліджень втілювалися на практиці, і бажаємо вчитися на основі наших спільних найкращих практик – обмінюватися ідеями заради кращого майбутнього гри й досягнення вершин спортивної майстерності. Сподіваємося, що цей текст стане фундаментом, на якому можна буде й надалі розвивати дослідження у сфері жіночого футболу.

1 ГЛОБАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ І ОРГАНІЗАЦІЯ

Мауріціо Валенті і Поллі Бенкрофт

Вступ

Футбол традиційно є найпопулярнішим видом спорту серед чоловіків у багатьох країнах і регіонах світу, тоді як у жіночому середовищі він залишається значно менш поширеним (Bridgewater, 2018). Якби жінкам і дівчатам не було офіційно заборонено грати у футбол протягом майже п'яти десятиліть (1921–1971), можна лише здогадуватися, чи не став би жіночий футбол нині найпривабливішим і найбільш глобалізованим командним видом спорту у світі. До введення заборони в 1921 році жіночий футбол збирав повні трибуни стадіонів. Після її скасування жіноча гра вступила у період поступового розвитку зі значними інституційними змінами між 1970-ми та 1990-ми роками. Це дозволило жіночому футболу на початку 2000-х років перейти до стадії початкової

in the 2000s, with international football-governing bodies progressively supporting the evolution of the women's game in the last two decades. In this chapter, we trace a brief history of women's football in the global context. We then critically review actions and strategies of stakeholders that contributed to improving the standards of women's football globally. Finally, we formulate recommendations for governing bodies and clubs to continue fostering the growth of women's football in the future.

The evolution of women's football in the global context

Origins of the women's game and the ban

Knowledge about the history of women's football is largely fragmented (Cooper, 2023). For example Williams (2006) reports that a «female form» of football was played in a British colony in Hong Kong in 1840, while Macbeth (2002) indicates that the origins of women's football are to be located in Scotland. Sources indicate that the women's game was popular in Britain, China, Denmark, France, the Netherlands, Norway and Sweden between the end of the 19th century and the beginning of the 20th century (Dumas, 2019; Skogvang, 2019).

Regardless of the geographical location, the existing histories of women's football and of women in football are primarily stories of exclusion and marginalisation. Stemming from the interplay between gender perceptions and cultural norms, women playing football have historically been subject to social interpretation and judgement (Devonport et al., 2018), and have often been treated as the «outsiders» (Caudwell, 2011). The imposition of a ban by the English Football Association (the FA), which outlawed women from playing on its members' grounds in 1921, is viewed as a major representation of the enactment of traditional and inherent masculinity in the game (Harris, 2001). According to Cox and Pringle (2012), two-thirds of

глобалізації, а міжнародні футбольні організації протягом останніх двох десятиліть дедалі активніше підтримують розвиток жіночої гри. У цьому розділі ми коротко розглянемо історію розвитку жіночого футболу в глобальному контексті. Далі ми критично проаналізуємо дії та стратегії зацікавлених сторін, які сприяли підвищенню стандартів жіночого футболу у світі. Насамкінець ми сформулюємо рекомендації для керівних органів та клубів щодо подальшого сприяння розвитку жіночого футболу в майбутньому.

Еволюція жіночого футболу в глобальному контексті

Витоки жіночої гри та введення заборони

Знання про історію жіночого футболу значною мірою залишаються фрагментарними (Cooper, 2023). Наприклад, Вільямс (2006) повідомляє, що «жіноча версія» футболу практикувалася в британській колонії в Гонконзі ще в 1840 році, тоді як Макбет (2002) вважає, що витоки жіночого футболу слід шукати в Шотландії. Джерела свідчать, що жіночий футбол був популярним у Великій Британії, Китаї, Данії, Франції, Нідерландах, Норвегії та Швеції наприкінці ХІХ – на початку ХХ століття (Dumas, 2019; Skogvang, 2019).

Незалежно від географічного розташування, історія жіночого футболу та жінок у футболі – це насамперед історії виключення та маргіналізації. Зумовлене взаємодією гендерних уявлень і культурних норм, заняття жінок футболом протягом усієї історії ставало предметом соціальних інтерпретацій і осуду (Devonport et al., 2018), а самі жінки нерідко розглядалися як «аутсайтери» (Caudwell, 2011). Введення заборони Англійською футбольною асоціацією (ФА), яка у 1921 році заборонила жінкам грати на стадіонах своїх членів, розглядається як одна з найяскравіших проявів традиційної та укоріненої маскуліності у футболі (Harris, 2001). За даними Кокса і Прінгла (2012), дві третини національних футбольних асоціацій як у Європі, так і по всьому світу

ruling national football associations both in Europe and worldwide banned women's football and forbade young girls to play in teams alongside boys during the first half of the 20th century. The ban was maintained in many countries until late 1960s, contributing to making women's football economically and politically marginalised for many years (Williams, 2011).

The involvement of women in non-playing roles in football has also been difficult, with research indicating that women have had limited opportunities to occupy administrative, coaching and leadership positions in the sport industry in general (Burton, 2015; Hancock & Hums, 2016; Norman et al., 2018; Welford, 2011). Leaving little or no space for women to participate in the evolution of the sport allowed hegemonic masculinity to be embedded within football culture (Connell, 1987, 2009; Knoppers, 2011). This situation has favoured the emergence of dominance and paternalism by men in their interactions with women in football (Allison, 2017; Sibson, 2010; Washington & Patterson, 2011). Therefore, advancements of women's football are often discussed as manifestations to politically challenge gender roles in favour of equality.

Post-ban institutional recovery

The persistence of women in the second-wave feminist movement of the 1960s influenced the lives of women in many domains, including their involvement in sport (Pope, 2011). Women's football has not progressed at the same pace worldwide. However, it can be argued that the 1970s triggered a recovery process at the institutional level. The 1971 Union of European Football Associations (UEFA) Extraordinary Congress in Monte Carlo represented a particularly important turning point for this process to begin, as most European national associations agreed to take the women's game back under their control. Prominent scholars discuss that football institutions continued to be active, historical opponents of the game for decades

забороняли жіночий футбол і не дозволяли дівчатам грати в командах разом із хлопцями в першій половині ХХ століття. У багатьох країнах заборона зберігалася аж до кінця 1960-х років, унаслідок чого жіночий футбол залишався економічно та політично маргіналізованим протягом багатьох років (Williams, 2011).

Участь жінок у неігрових ролях у футболі також була ускладнена: дослідження свідчать, що жінки мали обмежені можливості обіймати адміністративні, тренерські та керівні посади у спортивній галузі загалом (Burton, 2015; Hancock & Hums, 2016; Norman et al., 2018; Welford, 2011). Залишаючи жінкам мало або взагалі не залишаючи простору для участі в розвитку спорту, гегемонна маскуліність закріплювалася всередині футбольної культури (Connell, 1987, 2009; Knoppers, 2011). Така ситуація сприяла утвердженню домінування та патерналізму чоловіків у їхніх стосунках із жінками у футболі (Allison, 2017; Sibson, 2010; Washington & Patterson, 2011). Тому досягнення жіночого футболу нерідко розглядаються як прояви політичного виклику гендерним ролям на користь рівності.

Інституційне відновлення після заборони

Наполегливість жінок у феміністичному русі другої хвилі 1960-х років вплинула на їхнє становище в багатьох сферах, зокрема у спорті (Pope, 2011). Жіночий футбол розвивався нерівномірно в різних частинах світу. Однак можна стверджувати, що 1970-ті роки дали поштовх процесу відновлення на інституційному рівні. Надзвичайний конгрес Союзу європейських футбольних асоціацій (УЄФА) 1971 року в Монте-Карло став особливо важливим переломним моментом: більшість європейських національних асоціацій погодилися повернути жіночий футбол під свій контроль. Відомі вчені зазначають, що футбольні інституції ще протягом десятиліть після формального скасування заборони продовжували залишатися активними противниками жіночого футболу (Giulianotti,

following the lift of the formal ban (Giulianotti, 1999; Williams, 2007). Nonetheless, after years of isolation and hostility, this decision formed an initial basis for women's football to develop from organisational, managerial and technical perspectives.

During the late 1960s and early 1970s, women's national teams started to be established across the globe. Concomitantly, the launch of international competitions contributed to fuel the worldwide expansion of the game. For example the first non-official Women's European Championship in 1969 and the first non-official Women's World Cup in 1970 were organised in Italy. These were followed by unofficial international tournaments in Mexico in 1971 and the Mundialito in the 1980s. In Asia, a competition between 12 national teams was set up in 1975 by the Asian Ladies Football Confederation (later merged with the Asian Football Confederation [AFC]). The Oceania Football Confederation (OFC) Women's Nations Cup (previously named OFC Women's Championship) was established in 1983 with four teams qualifying to the final stage. In Europe, the first edition of the UEFA Women's European Championship (now the UEFA Women's European Championships) was played in 1984. Four years later, in 1988, the Fédération Internationale de Football Association (FIFA) organised an invitational tournament in China to test the viability of the first Women's World Cup with 12 national teams taking part in the competition (four from UEFA, three from AFC, two from the Confederation of North, Central America and Caribbean Association Football [CONCACAF] and one each from the Confederación Sudamericana de Fútbol [CONMEBOL], the Confédération Africaine de Football [CAF] and OFC). The opening match between China and Canada attracted 45,000 spectators and the average crowd for the competition reached about 20,000 spectators per match. The first official edition of the FIFA Women's World Cup was finally inaugurated in 1991. In the same year, the CAF started the African Women Cup of Nations, the CONCACAF established its

1999; Williams, 2007). Проте після довгих років ізоляції та протистояння це рішення заклало первісну основу для розвитку жіночого футболу з організаційної, управлінської та технічної точок зору.

Наприкінці 1960-х – на початку 1970-х років у різних куточках світу почали формуватися жіночі національні збірні. Одночасно з цим проведення міжнародних змагань сприяло поширенню цього виду спорту в усьому світі. Наприклад, у 1969 році в Італії було організовано перший неофіційний чемпіонат Європи серед жінок, а в 1970 році – перший неофіційний чемпіонат світу серед жінок. Надалі відбулися неофіційні міжнародні турніри в Мексиці в 1971 році та «Мундіаліто» у 1980-х роках. В Азії Конфедерація жіночого футболу Азії (пізніше об'єднана з Азійською футбольною конфедерацією [AFC]) заснувала в 1975 році змагання за участю 12 національних збірних. Кубок націй серед жінок Океанської футбольної конфедерації (OFC) (раніше відомий як Жіночий чемпіонат OFC) було засновано в 1983 році: до фінального етапу кваліфікувалися чотири команди. У Європі перший розіграш Жіночого чемпіонату Європи УЄФА (нині – Жіночий чемпіонат Європи УЄФА) відбувся в 1984 році. Чотири роки потому, у 1988-му, Міжнародна федерація футбольних асоціацій (ФІФА) організувала запрошувальний турнір у Китаї, щоб перевірити доцільність проведення першого жіночого чемпіонату світу: у змаганнях взяли участь 12 національних збірних (чотири від УЄФА, три від АФК, дві від Конфедерації футболу Північної, Центральної Америки та Карибського басейну [КОНКАКАФ] і по одній від Конфедерації футболу Південної Америки [КОНМЕБОЛ], Конфедерації африканського футболу [КАФ] та OFC). Матч-відкриття між Китаєм і Канадою зібрав 45 000 глядачів, а середня відвідуваність на змаганнях сягала близько 20 000 осіб на матч. Перший офіційний жіночий чемпіонат світу ФІФА врешті стартував у 1991 році. Того ж року КАФ розпочала проведення Кубку африканських націй серед жінок, КОНКАКАФ заснувала свій жіночий чемпіонат, а КОНМЕБОЛ

Women's Championship, and the CONMEBOL introduced the Copa Americana Femenina (previously known as Campeonato Sudamericano de Fútbol Femenino).

Following the organisation of the first FIFA Women's World Cup, the women's game continued its progress in terms of recognition at the institutional level when the women's football tournament was added to the 1996 Olympic Games in Atlanta. This addition made women's national football teams gain more serious consideration by the public and the media. Furthermore, with the possibility of obtaining prestige and political credit through women's football in the Olympic Games, governments in many countries decided to support women's football in terms of budget and training provision.

Towards the globalisation of women's football in the modern era

The globalisation of women's football has been markedly underway in the last two decades. In its reports, FIFA (2019, 2022) indicates that over 13 million girls and women play organised football worldwide, 73% of its member associations have an active senior women's national team and 90% of top-tier women's football leagues follow a written strategy. Contributing to the process of globalisation, footballers in the women's game now move within and between continents, which results in an increase in the flow of capital, a higher number of transfers with fees and ultimately a larger overall spending at the global level (FIFA, 2022). Similarly, the flow of information, images and media content relating to women's football have reached an all-time high, with the 2019 FIFA Women's World Cup in France attracting over one billion viewers worldwide (FIFA, 2019). Finally, the expanded competition format seen at the 2023 FIFA Women's World Cup in Australia and New Zealand (from 24 to 36 teams) signals the entrance of women's football in a «modern era» and phase of starting globalisation.

запровадила Кубок Америки серед жінок (раніше відомий як Чемпіонат Південної Америки з футболу серед жінок).

Після проведення першого чемпіонату світу з футболу серед жінок (FIFA) жіночий футбол продовжив свій розвиток у плані визнання на інституційному рівні: жіночий футбольний турнір увійшов до програми Олімпійських ігор 1996 року в Атланті. Ця подія сприяла серйознішому сприйняттю жіночих національних футбольних збірних громадськістю та засобами масової інформації. Крім того, відкривши можливість здобути престиж і політичні дивіденди завдяки жіночому футболу на Олімпійських іграх, уряди багатьох країн вирішили підтримати жіночий футбол у плані фінансування та навчально-тренувальної бази.

На шляху до глобалізації жіночого футболу в сучасну епоху

Глобалізація жіночого футболу впевнено розгортається протягом останніх двох десятиліть. У своїх звітах ФІФА (2019, 2022) зазначає, що понад 13 мільйонів дівчат і жінок грають в організований футбол по всьому світу, 73% асоціацій-членів мають активну жіночу національну збірну дорослого рівня, а 90% жіночих футбольних ліг вищого рівня дотримуються затвердженої стратегії. Сприяючи процесу глобалізації, футболістки тепер переїжджають як у межах континентів, так і між ними, що веде до зростання потоків капіталу, збільшення кількості трансферів із відшкодуванням і, як наслідок, зростання загальних витрат на глобальному рівні (FIFA, 2022). Аналогічно, потоки інформації, зображень і медіаконтенту, пов'язаного з жіночим футболом, досягли рекордного рівня: жіночий чемпіонат світу ФІФА 2019 року у Франції зібрав понад мільярд глядачів по всьому світу (FIFA, 2019). Нарешті, розширений формат змагань на жіночому чемпіонаті світу ФІФА 2023 року в Австралії та Новій Зеландії (з 24 до 36 команд) свідчить про вступ жіночого футболу в «сучасну еру» та фазу початкової глобалізації.

Alongside international women's football gaining global momentum, considerable transformations are also seen at the club level. In Europe, in 2001–02, UEFA pioneered the launch of a continental club competition, the Women's Cup, a pan-European tournament for the best women's football clubs. In 2009, the competition was rebranded as the UEFA Women's Champions League and started including more entrants from the top eight European nations (the top 12 since 2016). In the same year, CONMEBOL incepted the Copa Libertadores Feminina for women's football clubs in South America. In Asia, the AFC launched the Women's Club Championship in 2019 as a pilot tournament for top Asian women's football clubs. The format was changed in 2023 to an invitation tournament, and in 2024 it is being replaced by the AFC Women's Champions League. In Africa, the CAF has been organising its version of the Champions League for the top eight clubs from the six CAF zones since 2021–22. In Oceania, the OFC announced that the first edition of the Women's Champions League is set to start in 2023. Finally, in 2022, FIFA announced plans to establish a FIFA Women's Club World Cup, although to date the FIFA Council has not yet officially approved the launch of the competition.

Overall, this progress provides ground to suggest that women's football has finally reached a stage of starting globalisation. However, despite the rapid expansion of women's football in recent years, the question of whether the women's game can be viewed as a truly global sport has remained the subject of much debate. The growth of women's football is mainly dominated by Western football organisations, with the international rank order of nations in the women's game reflecting power blocs along political, economic and cultural lines (Culvin & Bowes, 2023; Liston, 2023). These blocs position Western European and North American countries at the centre of the scene; Australia, Brazil, countries with former socialist governments and emerging nations (e.g. China and North Korea)

Поряд із набуттям міжнародним жіночим футболом глобального імпульсу, суттєві перетворення відбуваються і на клубному рівні. У Європі в сезоні 2001–2002 років УЄФА стала піонером у запуску континентального клубного турніру – Кубка Європи серед жінок, загальноєвропейського турніру для найкращих жіночих футбольних клубів. У 2009 році змагання було перейменовано на Жіночу лігу чемпіонів УЄФА і розширено за рахунок включення більшої кількості учасниць із восьми провідних європейських країн (з 2016 року – з дванадцяти). Того ж року КОНМЕБОЛ заснував Кубок Лібертадорес серед жінок для жіночих футбольних клубів Південної Америки. В Азії АФК у 2019 році запустив Жіночий клубний чемпіонат як пілотний турнір для провідних азійських жіночих клубів. У 2023 році формат було змінено на запрошувальний турнір, а з 2024 року його замінює Жіноча ліга чемпіонів АФК. В Африці КАФ з сезону 2021–22 проводить власну версію Ліги чемпіонів для восьми найкращих клубів із шести зон КАФ. В Океанії ОФК оголосила, що перший розіграш Жіночої ліги чемпіонів стартує у 2023 році. Нарешті, у 2022 році ФІФА оголосила про плани заснування Жіночого клубного чемпіонату світу ФІФА, хоча на сьогодні Рада ФІФА офіційно ще не затвердила запуск цих змагань.

Загалом цей прогрес дає підстави стверджувати, що жіночий футбол нарешті досяг стадії початкової глобалізації. Однак, попри стрімке розширення жіночого футболу в останні роки, питання про те, чи можна вважати жіночу гру по-справжньому глобальним видом спорту, залишається предметом широкої дискусії. Зростання жіночого футболу переважно визначається західними футбольними організаціями, а міжнародний рейтинг країн у жіночому футболі відображає блоки впливу за політичними, економічними та культурними ознаками (Culvin & Bowes, 2023; Liston, 2023). Ці блоки ставлять країни Західної Європи та Північної Америки в центр уваги; Австралія, Бразилія, країни з колишніми соціалістичними урядами та країни, що розвиваються (наприклад, Китай і Північна Корея), представляють напівпериферію,

represent the semi-periphery, whilst African countries form the periphery of women's football. A similar trend is also observed in academic literature where most research into women's football is predominantly informed by academics and contexts from Europe and the United States (Thomson et al., 2022; Valenti et al., 2018).

The global organisation of women's football

The role of (inter)national governing bodies

Institutions, and the policies that they formulate, play a key role in altering conceptions and influencing public attitudes and perceptions (Soss & Schram, 2007). In football, the role of governing bodies and policymakers, such as FIFA and its member confederations, resembles that of social institutions and is thus decisive for the advancement of women's football due to it being positioned within a complex and gendered environment (Allison, 2016, 2017; Pfister, 2010). In this respect, Gammelsæter and Senaux (2011) posed two critical questions on the role played by (inter)national football institutions in fostering the growth of women's football: (1) Is the recent development of women's football a result of the general shift towards a more «gender-neutral» society, or (2) is it an attempt by governing bodies to extend their influence beyond men's football, presenting themselves as promoters of sport-for-all?

The development of women's football in the last decade has seen active participation from FIFA and its confederations, as evident in their respective strategic plans (AFC, 2014, 2019; CAF, 2020; CONCACAF, 2019; CONMEBOL, 2020; FIFA, 2018; OFC, 2021; UEFA, 2019), which contributed to the setting of guiding principles and supporting transformations in the sporting, governance and commercial dimensions of the game. Interestingly, juxtaposing women's football strategies of FIFA and its confederations, five common goals can be identified: (1) increase participation; (2) change

тоді як африканські країни утворюють периферію жіночого футболу. Аналогічна тенденція простежується й в академічній літературі, де більшість досліджень жіночого футболу переважно базується на роботах учених із Європи та Сполучених Штатів (Thomson et al., 2022; Valenti et al., 2018).

Глобальна організація жіночого футболу

Роль (між)національних керівних органів

Інституції та сформована ними політика відіграють ключову роль у зміні уявлень і формуванні суспільних настанов та сприйняття (Soss & Schram, 2007). У футболі роль керівних органів і осіб, що визначають політику, – таких як ФІФА та її конфедерації-члени, – нагадує функцію соціальних інституцій і є визначальною для просування жіночого футболу, зважаючи на його позиціонування в складному й гендерно забарвленому середовищі (Allison, 2016, 2017; Pfister, 2010). У цьому зв'язку Гаммельсетер та Сено (2011) поставили два критичні запитання щодо ролі, яку відіграють (між)національні футбольні інституції у сприянні розвитку жіночого футболу: (1) чи є нещодавній розвиток жіночого футболу наслідком загального зсуву суспільства в бік більшої «гендерної нейтральності», чи (2) це спроба керівних органів розширити свій вплив за межі чоловічого футболу, презентуючи себе як промоутерів спорту для всіх?

Розвиток жіночого футболу в останнє десятиліття характеризується активною участю ФІФА та її конфедерацій, що знайшло відображення в їхніх стратегічних планах (AFC, 2014, 2019; CAF, 2020; CONCACAF, 2019; CONMEBOL, 2020; FIFA, 2018; OFC, 2021; UEFA, 2019), які сприяли встановленню керівних принципів і підтримці перетворень у спортивному, управлінському та комерційному вимірах гри. Примітно, що, зіставляючи стратегії ФІФА та її конфедерацій щодо жіночого футболу, можна виокремити п'ять спільних цілей: (1) підвищення рівня участі; (2) зміна сприйняття; (3) посилення видимості та комерційної

perception; (3) enhance visibility and commercial value; (4) professionalise standards and conditions for administrators, coaches, players and referees; and (5) increase representation of women and girls. As such, international football-governing bodies highlight their role as agents for change in relation to issues that women's football and its stakeholders face off the pitch. They clearly recognise their actions as being intertwined with broader societal concerns such as power, ethics or institutional behaviour and governance, by utilising keywords such as «gender balance», «empowerment», «social impact», which are typical of political and social institutions. Yet, while the recent, shifted focus of football institutions towards the women's game certainly represents a positive improvement globally, it is important to note that when it comes to a discussion of, for instance, the allocation of resources, sex disparity continues to be a prominent issue within the football world. For instance, the Equal Pay legal claim launched by the United States' Women's National Team in 2016 contributed to raising public attention on the pay gap that exists between the men's and women's game and to put societal pressure on football stakeholders to improve the standards and conditions for women players (Carrick et al., 2021).

Criticism was directed at FIFA for consistently providing inadequate funding and not properly recognising the value of the women's game. For example the prize money paid to the FIFA Women's World Cup has historically been considerably lower than that for the men's tournament. Also, FIFA used to bundle the rights of both women's and men's tournaments together and sold these as a package to broadcasters and other commercial entities. As such, this meant that there has never been a true valuation of the FIFA Women's World Cup as a stand-alone product, which instead has been offered to broadcasters as an add-on to the Men's World Cup for decades. Another key area of concern was raised by the Fédération Internationale des Associations de Footballeurs Professionnels

цінності; (4) підвищення стандартів і умов праці адміністраторів, тренерів, гравців і суддів; (5) розширення представництва жінок і дівчат. Таким чином, міжнародні футбольні керівні органи підкреслюють свою роль агентів змін стосовно проблем, з якими жіночий футбол і його учасники стикаються поза полем. Вони чітко визнають, що їхні дії пов'язані з більш широкими суспільними питаннями – владою, етикою, інституційною поведінкою та управлінням, – використовуючи такі ключові слова, як «гендерний баланс», «розширення можливостей», «соціальний вплив», що є типовими для політичних і соціальних інституцій. Водночас, хоча нещодавнє зміщення акцентів футбольних організацій у бік жіночого футболу, безперечно, є позитивним зрушенням у глобальному масштабі, важливо зазначити, що, коли йдеться, наприклад, про розподіл ресурсів, статеву нерівність залишається гострою проблемою у світі футболу. Зокрема, позов про рівну оплату праці, поданий жіночою національною збірною США в 2016 році, привернув широку суспільну увагу до розриву в оплаті між чоловічою та жіночою грою і здійснив суспільний тиск на футбольних стейкхолдерів щодо покращення стандартів і умов для жінок-гравців (Carrick et al., 2021).

Критика на адресу ФІФА стосувалася систематично недостатнього фінансування та неналежного визнання цінності жіночої гри. Наприклад, призовий фонд жіночого чемпіонату світу ФІФА історично був значно меншим, ніж у чоловічому турнірі. Крім того, ФІФА об'єднувала права на жіночі та чоловічі турніри в єдиний пакет і продавала їх телекомпаніям та іншим комерційним структурам. Фактично це означало, що жіночий чемпіонат світу ФІФА ніколи не отримував справжньої оцінки як самостійний продукт – натомість десятиліттями пропонувався телекомпаніям як доповнення до чоловічого чемпіонату світу. Ще одну ключову проблему порушила Міжнародна федерація асоціацій професійних футболістів (FIFPro, 2022) стосовно календаря міжнародних матчів, що спричинило напруженість між клубами та національними

(FIFPro, 2022) about the scheduling of international football, which has resulted in tensions between clubs and national teams over the release of players for international matches amid fears for their health and welfare. In an attempt to respond to some of these concerns, FIFA announced that the prize money for the Women's World Cup 2023 will total \$110 million (FIFA, 2023), a significant increase for the women's game if compared to the \$30 million and \$15 million awarded in 2019 and 2015 editions, respectively. Moreover, FIFA doubled the sums allocated to preparation money (from \$12 million in 2019 to \$31 million in 2023) and the Club Benefits Programme (from \$8 million in 2019 to \$11 million in 2023). Finally, after his re-election in March 2023, the FIFA President Gianni Infantino called for broadcasters and sponsors to offer more lucrative deals for the rights to broadcast the FIFA Women's World Cup 2023, and committed to have equality in prize money for the next editions of the FIFA Men's and Women's World Cups.

The commercialisation of women's football

Women's football has regularly been considered as the «Next Big Thing» (Williams, 2006, p. 157) and yet finds itself in a period of transition in terms of commercialisation and financial sustainability. In 2016, FIFA noted that, despite significant growth, «the women's game has not yet realised its full potential» (p. 36). In a similar line, UEFA (2022) indicated that matchday revenue for domestic club games continues to be «inconsistent and relatively low» (p. 27). To explain how sports break through society's sports culture and become commercialised, Markovits and Hellerman (2001) put forward the notion of «sport space» as culturally contested territories where each «new» sport can only be accommodated once space has been made available by another «departing» sport. Above all, timing matters immensely. However, sport spaces are not filled simply on a first-come-first-served basis, but rather disputed by social groups and actors with particular sets of interests. In this respect, after a historical

збірними через відпуск гравців на збори – на тлі побоювань щодо їхнього здоров'я та добробуту. Намагаючись відреагувати на частину цих проблем, ФІФА оголосила, що призовий фонд жіночого чемпіонату світу 2023 року становитиме 110 мільйонів доларів (FIFA, 2023) – значне збільшення порівняно з 30 мільйонами та 15 мільйонами доларів, виплаченими відповідно в 2019 та 2015 роках. Крім того, ФІФА подвоїла суми, виділені на підготовчі виплати (з 12 мільйонів доларів у 2019 році до 31 мільйона у 2023-му), і збільшила відрахування за програмою клубних виплат (з 8 мільйонів доларів у 2019 році до 11 мільйонів у 2023-му). Нарешті, після свого переобрання в березні 2023 року президент ФІФА Джанні Інфантино закликав телекомпанії та спонсорів запропонувати більш вигідні умови щодо прав на трансляцію Чемпіонату світу з футболу серед жінок 2023 року та пообіцяв забезпечити рівність призових фондів для наступних чемпіонатів світу з футболу серед чоловіків та жінок.

Комерціалізація жіночого футболу

Жіночий футбол часто називають «наступним великим проривом» (Williams, 2006, с. 157), проте зараз він переживає перехідний період у плані комерціалізації та фінансової стійкості. У 2016 році ФІФА зазначила, що, незважаючи на значне зростання, «жіноча гра ще не реалізувала свого повного потенціалу» (с. 36). Аналогічно, УЄФА (2022) вказала, що доходи від проведення внутрішніх клубних матчів залишаються «нестабільними та відносно низькими» (с. 27). Щоб пояснити, як види спорту прориваються крізь існуючу спортивну культуру суспільства та стають комерційними, Марковіц і Геллерман (2001) запровадили поняття «спортивного простору» як територій, за які точиться культурна боротьба, де кожен «новий» вид спорту може зайняти своє місце лише тоді, коли інший, «витісняючий», вид спорту звільнить для нього місце. Перш за все, час має величезне значення. Однак спортивні простори заповнюються не просто за принципом «хто прийшов першим, той і отримав», а є предметом суперечок між соціальними

period of complete neglect, the overall positioning and accelerating commercial value of women's football in the global sport marketplace is reflective of changing power relations and ideological views, which gradually has led to emerging commodification for revenue generation in more recent years.

Currently, the financial structure of women's football clubs is mainly based on private donations and subscriptions, while a much less substantial contribution comes from prize money and gate receipts (European Club Association [ECA], 2014; FIFPro, 2017; Valenti, 2019). If we refer to models of finance prevailing in professional men's team sports (Andreff, 2017; Andreff & Staudohar, 2000), most women's football clubs are close to the so-called SSSL model (Spectators-Subsidies-Sponsors-Local) with the peculiarity of having a relatively smaller share for spectators. However, the rapidly expanding fan base of women's football is resulting in new revenue opportunities, driving commercial growth and providing the momentum towards further professionalisation and commercialisation of the sport (UEFA, 2022). In its 2022 report, FIFA indicated that between 2021 and 2022 the number of leagues with a title sponsor had grown by 11 percentage points, and that clubs had recorded year-on-year commercial revenue growth of 33%. Also, UEFA (2022) defined the current and potential future value of women's club football in Europe with commercial value being forecasted to an estimated €686 million by 2033 and the value of club sponsorship set to potentially increase sixfold in the next decade.

Women's football is now visible and building its own identity, with right holders seeking to unbundle the women's game from the men's product. As the sports industry moves towards an evolving direct-to-consumer media landscape and over-the-top (OTT) streaming services, digital and social media represent an opportunity for greater

групами та акторами з певними інтересами. У цьому відношенні, після тривалого занедбання, загальне позиціонування жіночого футболу та прискорення його комерційної вартості на глобальному спортивному ринку відображають змінні відносини сил та ідеологічні погляди, що поступово призвели до зародження комодифікації для отримання прибутку в останні роки.

На сьогодні фінансова структура жіночих футбольних клубів переважно базується на приватних пожертвах і внесках, тоді як значно менш суттєвий внесок надходить від призових виплат і доходів від продажу квитків (European Club Association [ECA], 2014; FIFPro, 2017; Valenti, 2019). Якщо звернутися до фінансових моделей, що переважають у професійному чоловічому командному спорті (Andreff, 2017; Andreff & Staudohar, 2000), більшість жіночих футбольних клубів близькі до так званої моделі SSSL (Глядачі – Субсидії – Спонсори – Місцеві) зі специфічною особливістю – відносно меншою часткою надходжень від глядачів. Проте стрімко зростаюча фан-база жіночого футболу відкриває нові можливості для отримання доходу, стимулює комерційне зростання та забезпечує поштовх до подальшої професіоналізації та комерціалізації спорту (UEFA, 2022). У своєму звіті за 2022 рік ФІФА зазначила, що між 2021 і 2022 роками кількість ліг із титульним спонсором зросла на 11 відсоткових пунктів, а клуби зафіксували річне зростання комерційних доходів на 33%. Також УЄФА (2022) визначила поточну та потенційну майбутню вартість жіночого клубного футболу в Європі: прогнозована комерційна вартість до 2033 року може сягнути 686 мільйонів євро, а вартість клубного спонсорства потенційно зросте в шість разів протягом наступного десятиліття.

Жіночий футбол нині стає помітним і формує власну ідентичність, а правовласники прагнуть відокремити жіночу гру від чоловічого продукту. Оскільки спортивна індустрія рухається в бік медіаринку, орієнтованого безпосередньо на споживача, і OTT-стрімінгових сервісів, цифрові та соціальні медіа відкривають можливості для ширшого

coverage of women's sports (Cooky et al., 2021). For example in 2016 the Swedish women's top tier, Damallsvenskan, launched its own freemium streaming service to expand the league's audience reach. In England, the FA made the Women's Super League games available to livestream via the FA Player subscription streaming service before signing a deal with pay TV broadcaster Sky Sports and the BBC's free-to-air service in 2021. Following a similar approach, the OTT sports streaming service DAZN and the online video-sharing platform YouTube partnered with UEFA to stream the UEFA Women's Champions League fixtures live and free globally. In 2022, FIFA launched the platform FIFA+, offering over 100 free, live matches every week, including women's football games from leagues that do not have a TV broadcast deal in place.

Overall, increasingly higher media coverage contributes to the more general expansion of the social, cultural and economic significance of the game in the global context. Nonetheless, there are still substantial differences across countries and regions of the world in terms of how the marketisation of the game is progressing. This condition has inevitable impacts on the lives of players and the general pathway of the sport, also depending on how commercialisation manifests itself in a gendered environment such as that of women's football.

Towards «universal» football clubs

Over the last 15 years, several professional men's clubs have entered the women's football sector by establishing a link with and/or integrating women's team into their ownership structures. Collaborations with men's clubs are often associated with enhanced professionalisation, visibility and participation for women's football. As such, governing bodies aim to encourage men's clubs to embrace women's and girls' football (UEFA, 2019). Some national football associations (e.g. Brazil, China, Italy) and confederations (e.g. CONMEBOL) have even implemented a policy requiring men's clubs

висвітлення жіночого спорту (Cooky et al., 2021). Зокрема, у 2016 році шведська жіноча ліга вищого рівня Damallsvenskan запустила власний freemium-стримінговий сервіс для розширення аудиторії. В Англії Футбольна асоціація (FA) надала можливість перегляду матчів Жіночої суперліги в прямому ефірі через стримінговий сервіс за передплатою FA Player, а в 2021 році уклала угоду з платним телеканалом Sky Sports та ефірним телеканалом BBC. Дотримуючись аналогічного підходу, OTT-стримінговий сервіс DAZN і відеохостинг YouTube уклали партнерство з УЄФА для трансляції матчів Жіночої ліги чемпіонів УЄФА в прямому ефірі безкоштовно по всьому світу. У 2022 році ФІФА запустила платформу FIFA+, яка щотижня пропонує понад 100 безкоштовних матчів у прямому ефірі, зокрема матчі жіночого футболу з ліг, які не мають укладених угод про телетрансляції.

Загалом дедалі ширше медіависвітлення сприяє загальному зростанню соціального, культурного та економічного значення гри в глобальному контексті. Тим не менш між країнами і регіонами світу зберігаються суттєві відмінності в темпах ринкової комерціалізації жіночого футболу. Ця ситуація неминуче позначається на житті гравців і загальному шляху розвитку спорту, а також залежить від того, як комерціалізація проявляється в гендерно забарвленому середовищі жіночого футболу.

На шляху до «універсальних» футбольних клубів

За останні 15 років низка професійних чоловічих клубів увійшла до сектору жіночого футболу, встановивши зв'язок із жіночими командами та/або інтегрувавши їх до своїх структур власності. Співпраця з чоловічими клубами, як правило, асоціюється з підвищенням рівня професіоналізму, видимості та залученості у жіночому футболі. Тому керівні органи прагнуть заохочувати чоловічі клуби до розвитку жіночого та дівочого футболу (UEFA, 2019). Деякі національні футбольні асоціації (наприклад, Бразилії, Китаю, Італії) та конфедерації (наприклад, КОНМЕБОЛ) навіть запровадили вимогу для чоловічих клубів

to invest in women's football as part of their licensing criteria in an attempt to build capacity and improve the conditions of women's football in their respective territories (Valenti et al., 2021).

Six distinct types of organisational structure exist in European women's football, depending on the level of involvement between men's and women's teams of the same club (Valenti, 2019; Welford, 2018). These range from «two separate entities with very little involvement» to «integrated at all levels with joint organisational structures». Among the areas that most integrated clubs usually share is the identity, meaning that both men's and women's teams play under the same crest and with the same colours. In this way, clubs can be recognised universally, regardless of whether their teams compete in men's or women's football. For example the recent launch of women's teams by long-standing men's clubs with considerable international reach, such as Juventus (Italy), Real Madrid (Spain) and Manchester United (England), epitomises such attempts by these clubs to becoming truly universal brands in both men's and women's football.

Among the factors influencing the decision of men's football clubs to start a women's section are institutional pressures (e.g. from local governments), the need to comply with regulation standards (e.g. licensing criteria), instrumental motives (e.g. opportunity to increase financial and non-financial performance), normative considerations (e.g. sense of responsibility and duty) and internal capabilities (e.g. slack resources and organisational values) (Valenti, 2019). Moreover, professional football clubs indicate that their organisation benefits from having a women's football section in various ways. These benefits include enhanced image, brand strength and reputation, increased attractiveness to new investors and the opportunity to reach an audience that encompasses potential fans with various interests and backgrounds (Valenti, 2019). Also, football-club executives argue

інвестувати у жіночий футбол як частину ліцензійних критеріїв – намагаючись у такий спосіб нарощувати потенціал і покращувати умови жіночого футболу на відповідних територіях (Valenti et al., 2021).

У європейському жіночому футболі існує шість різних типів організаційних структур залежно від ступеня взаємодії між чоловічими та жіночими командами одного клубу (Valenti, 2019; Welford, 2018). Вони варіюються від «двох окремих структур із мінімальною взаємодією» до «повної інтеграції на всіх рівнях зі спільними організаційними структурами». Серед сфер, які здебільшого поділяють найбільш інтегровані клуби, – ідентичність: і чоловічі, і жіночі команди виступають під одним гербом і в одних кольорах. Таким чином, клуби можуть бути впізнаваними незалежно від того, чи їхні команди виступають у чоловічому, чи в жіночому футболі. Зокрема, нещодавнє створення жіночих команд відомими чоловічими клубами зі значним міжнародним впливом – такими як «Ювентус» (Італія), «Реал Мадрид» (Іспанія) та «Манчестер Юнайтед» (Англія) – уособлює прагнення цих клубів стати по-справжньому універсальними брендами в чоловічому та жіночому футболі.

Серед факторів, що впливають на рішення чоловічих футбольних клубів розпочати жіночий підрозділ, – інституційний тиск (наприклад, з боку місцевих органів влади), необхідність дотримання регуляторних стандартів (наприклад, ліцензійних критеріїв), інструментальні мотиви (наприклад, можливість підвищення фінансових і нефінансових показників), нормативні міркування (наприклад, відчуття відповідальності та обов'язку) і внутрішні можливості (наприклад, наявність вільних ресурсів та організаційні цінності) (Valenti, 2019). Крім того, керівники професійних футбольних клубів зазначають, що наявність жіночого футбольного підрозділу приносить їхнім організаціям різноманітні переваги: покращення іміджу, посилення бренду та репутації, підвищення привабливості для нових інвесторів і можливість охопити аудиторію, що включає потенційних уболівальників із

that having a women's football section as part of the club improves the club's organisational capabilities and individual employees' development, particularly for areas relating to increased awareness among both playing and non-playing members about broader societal and gender issues (Valenti, 2019).

A long-lasting debate exists around the issue of integration in sport (Hargreaves, 1990) and on whether the development of women's football should be tied to the men's game (Welford, 2018; Woodhouse et al., 2019). Associating women's football with the men's game arguably results in a scenario where the women's game is provided the resources by the men's game to try and «catch up» in what remains a male preserve. This implies women's football potentially being seen as the «big brother's little sister» (Woodhouse et al., 2019). Also, with men's clubs entering the women's football market, similar financial and sporting inequalities displayed in the men's game risk being replicated in the women's sector. Notably, in the absence of training compensation and solidarity mechanism, a major threat posed by this scenario is market polarisation; the more dominant men's clubs from the more powerful football nations «cannibalise» the women's game at the expense of clubs and nations with limited resources in men's, and consequently, women's football (LTT Sports, 2020). Valenti et al. (2023) confirmed the existence of this scenario empirically as they show a clear domination by women's teams that are integrated in ownership structures of men's clubs based in the Big-Five leagues in the context of the UEFA Women's Champions League.

Concluding remarks: recommendations for the future of women's football

Football still represents a typical example of a strongly biased and gendered environment in many countries of the world. Therefore, the

різноманітними інтересами та різним походженням (Valenti, 2019). Також керівники футбольних клубів стверджують, що наявність жіночого підрозділу як частини клубу підвищує організаційні можливості та сприяє розвитку окремих співробітників – передусім у сферах, пов'язаних із підвищенням обізнаності як ігрового, так і неігрового персоналу щодо ширших суспільних і гендерних питань (Valenti, 2019).

Навколо питання інтеграції у спорті (Hargreaves, 1990) та того, чи має розвиток жіночого футболу бути пов'язаним із чоловічою грою (Welford, 2018; Woodhouse et al., 2019), ведуться тривалі дискусії. Асоціювання жіночого футболу з чоловічою грою, як стверджується, призводить до сценарію, за якого жіноча гра отримує ресурси від чоловічої, намагаючись «наздогнати» її в тому, що залишається чоловічою прерогативою. Це передбачає, що жіночий футбол потенційно сприймається як «молодша сестра старшого брата» (Woodhouse et al., 2019). Крім того, у зв'язку з виходом чоловічих клубів на ринок жіночого футболу існує ризик, що фінансова та спортивна нерівність, яка спостерігається у чоловічому футболі, повториться і в жіночому секторі. Примітно, що за відсутності компенсації за підготовку та механізму солідарних виплат серйозною загрозою в цьому сценарії є поляризація ринку: більш домінуючі чоловічі клуби з провідних футбольних країн «канібалізують» жіночу гру за рахунок клубів і країн із обмеженими ресурсами в чоловічому, а відповідно, і в жіночому футболі (LTT Sports, 2020). Валенті та ін. (2023) емпірично підтвердили існування цього сценарію, продемонструвавши чітке домінування жіночих команд, інтегрованих у структури власності чоловічих клубів із п'яти провідних ліг, у контексті Жіночої ліги чемпіонів УЄФА.

Заключні зауваження: рекомендації щодо майбутнього жіночого футболу

Футбол у багатьох країнах світу досі залишається типовим прикладом середовища з виразними упередженнями та гендерною нерівністю. Тому

recent evolution of women's football at the global level may be best understood through gender and political lenses. The changing normative expectations from supranational political organisations about the role of sport-governing bodies in the fight against gender and sex inequalities has created pressure for entities such as FIFA and its member confederations to implement initiatives that fundamentally improve the positioning of the women's game. Overall, women's football has reached a phase of preliminary and uneven globalisation, although the sport continues to face challenges in terms of financial sustainability and commercial value at both international and club levels. Thus, given the current scenario, it is critical to pose a question as to whether women's football should seek to follow the path that will likely lead to hyper-commodification (with the related issues that this can generate), or instead, identify and follow a business model that features a different set of values compared to the one that is typical of men's professional sports. If the objective of football-governing bodies is to foster a sustainable and viable growth of the women's game, it is important that a co-ordinated approach is taken to improve the conditions and standards for women players, including the scheduling of the international match calendar and their remuneration scheme. Finally, there is a need to establish financial redistribution models and mechanisms, including solidarity payments and training compensation, to help protect clubs with no links to men's professional sides and/or that are based in relatively smaller football markets, which otherwise risk disappearing.

2

ADVANCING WOMEN'S FOOTBALL THROUGH STRATEGIC HOLISTIC WORKFORCE DEVELOPMENT

Payment, conditions and policies

Beth G. Clarkson and Ali Bowes

нещодавня еволюція жіночого футболу на глобальному рівні найкраще розуміється через гендерну та політичну призму. Зміна нормативних очікувань наднаціональних політичних організацій щодо ролі спортивних керівних органів у боротьбі з гендерною та статевою нерівністю створила тиск на такі структури, як ФІФА та її конфедерації-члени, спонукаючи їх до реалізації ініціатив, що кардинально покращують позиціонування жіночої гри. Загалом жіночий футбол досяг фази попередньої та нерівномірної глобалізації, хоча спорт продовжує стикатися з труднощами у сфері фінансової стійкості та комерційної цінності – як на міжнародному, так і на клубному рівні. Тому, з огляду на нинішню ситуацію, принципово важливо поставити запитання: чи має жіночий футбол прагнути до шляху, що веде до гіперкомодифікації (з усіма пов'язаними проблемами), чи натомість знайти і впровадити бізнес-модель, засновану на інших цінностях порівняно з тими, що притаманні професійному чоловічому спорту.

Якщо метою футбольних керівних органів є забезпечення сталого та життєздатного зростання жіночої гри, необхідно запровадити скоординований підхід до покращення умов і стандартів для жінок-гравців, включаючи планування календаря міжнародних матчів та їхнє фінансове винагородження. Нарешті, існує нагальна потреба в запровадженні моделей і механізмів фінансового перерозподілу – включаючи солідарні виплати та компенсацію за підготовку, – щоб захистити клуби без зв'язків із професійними чоловічими командами та/або розташовані на відносно менших футбольних ринках, які в іншому разі ризикують зникнути.

2

РОЗВИТОК ЖІНОЧОГО ФУТБОЛУ ЧЕРЕЗ СТРАТЕГІЧНИЙ КОМПЛЕКСНИЙ РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ

Оплата праці, умови та політика

Бет Дж. Кларксон і Алі Боуз

Introduction

The market for labour in women's football is high with the game fast growing; the Union of European Football Associations (UEFA) predicts the commercial annual value to surpass €686 million over the next decade (UEFA, 2022). During this pivotal expansion period, a talented and skilled playing workforce is needed to create a sustainable and successful women's football industry. Utilising data from two (semi-)professional footballers from England (pseudonyms are used), examples of existing policies and the emerging body of literature, we argue, for appropriate workplace conditions, now more than ever. The talent and skill of the playing workforce in women's football must also be combined with appropriate and sustainable payment conditions (e.g. wages and performance bonuses), working conditions (e.g. training facilities, travel and living arrangements) and workplace policies (e.g. maternity and motherhood, safeguarding) that place players at the centre of policy decisions to realise the economic potential UEFA predicted. Furthermore, a virtuous circle exists where player talent and skill are inextricably linked to player welfare and development, and arguably are collective signs of a well-functioning, strong workforce.

In England, three pivotal changes arguably indicate economic growth and the positive trajectory for the financial landscape of women's football: (1) The England national team won the UEFA 2022 European Championship tournament for the first time in their history, sparking widespread media interest; (2) the Women's Super League (WSL), the top-tier of women's football in England, has operated as a fully professional league since 2018-19, with the second-tier Women's Championship increasingly professionalising during this time period; and (3) income Beth G. Clarkson and Ali Bowes streams

Вступ

Ринок праці у жіночому футболі є надзвичайно активним, а сама гра стрімко розвивається: Союз європейських футбольних асоціацій (УЄФА) прогнозує, що протягом наступного десятиліття щорічний обсяг комерційної діяльності перевищить 686 мільйонів євро (UEFA, 2022). У цей ключовий період розширення необхідний талановитий і кваліфікований ігровий персонал для формування сталої та успішної індустрії жіночого футболу. Використовуючи дані двох (напів)професійних футболісток з Англії (імена змінено), приклади чинних політик і зростаючий масив наукової літератури, ми відстоюємо необхідність належних умов праці – нині як ніколи раніше. Талант і майстерність ігрового персоналу у жіночому футболі мають поєднуватися з відповідними та сталими умовами оплати праці (наприклад, заробітною платою та преміями за результат), умовами роботи (наприклад, тренувальними спорудами, умовами проживання та пересування) й робочими політиками (наприклад, щодо материнства, захисту прав), що ставлять гравців у центр прийняття рішень – задля реалізації економічного потенціалу, передбаченого УЄФА. Крім того, існує замкнене коло взаємозалежності: талант і майстерність гравців нерозривно пов'язані з добробутом і розвитком персоналу, що в сукупності є ознаками добре функціонуючої, міцної команди.

В Англії три ключові зміни свідчать про економічне зростання та позитивну динаміку фінансового середовища жіночого футболу: (1) збірна Англії вперше в своїй історії виграла чемпіонат Європи УЄФА 2022 року, що викликало широкий інтерес засобів масової інформації; (2) Жіноча суперліга (WSL) – вищий ешелон жіночого футболу в Англії – функціонує як повністю професійна ліга з сезону 2018–19, тоді як другий дивізіон – Жіноча чемпіонська ліга – упродовж цього часу також дедалі більше професіоналізується; (3) потоки доходів диверсифікувалися та зросли завдяки важливим комерційним, спонсорським і мовним

have diversified and grown from crucial commercial, sponsorship and broadcasting partnership agreements (Clarkson et al., 2023). This evolution has brought multiple positive remuneration changes for the footballers, including where the increased professionalism of the WSL has meant that footballers are now offered competitive, full-time wages. Football is a realisable career goal for girls in youth academies.

Players, scholars and journalists continue to advocate for, and hold governing bodies to account on, long-standing, working-condition issues (e.g. training facilities, travel and living arrangements) and lack of workplace policies (e.g. maternity and motherhood, safeguarding) that have not been fully resolved. As an illustration of this advocacy, the media have been heavily critical of subpar pitches within the WSL as one of the potential contributing factors to the large number of anterior-cruciate ligament (ACL) knee injuries seen in women's football in the 2023-24 season. Poor-quality training pitches have been identified by researchers as a significant injury risk factor in women's football (Geertsema et al., 2021). One outlet, «The Athletic», described the real impact of WSL player ACL injuries as «unemployment, isolation and no insurance» (Whyatt, 2023). Similarly, there is a varied body of research conducted within women's football to understand women's football power structures. Some of this work has served to amplify voices within existing patriarchal constraints, to highlight issues with payment and working conditions (Culvin, 2023), and to ultimately better inform the development and implementation of workplace policies. Women footballers are also leveraging their newly platformed voices to challenge inadequate working conditions and remuneration issues in traditional and social media spaces. How football-governing bodies address the needs of women footballers must therefore evolve, particularly considering this newfound spotlight on long-standing, gender-specific issues from multiple stakeholders, including the

партнерським угодам (Clarkson et al., 2023). Ця еволюція принесла футболісткам численні позитивні зміни в оплаті праці, зокрема підвищення рівня професіоналізму WSL означає, що гравцям тепер пропонуються конкурентоспроможні контракти на повну зайнятість. Для дівчат у юнацьких академіях футбол стає реальною кар'єрною метою.

Гравці, науковці та журналісти продовжують відстоювати інтереси спортсменок і вимагати від керівних органів вирішення давніх проблем з умовами праці (наприклад, тренувальними об'єктами, умовами проживання та пересування) і браком робочих політик (наприклад, щодо материнства та захисту прав), які досі не знайшли повного вирішення. Як приклад такого відстоювання інтересів: засоби масової інформації жорстко критикували незадовільний стан футбольних полів у WSL як один із потенційних факторів, що спричинили велику кількість травм передньої хрестоподібної зв'язки (ПХЗ) коліна у жіночому футболі в сезоні 2023–24. Дослідники визначили неякісні тренувальні поля як суттєвий фактор ризику травматизму у жіночому футболі (Geertsema et al., 2021). Одне із видань – «The Athletic» – описало реальні наслідки травм ПХЗ для гравців WSL як «безробіття, ізоляція та відсутність страхування» (Whyatt, 2023). Аналогічно існує різноплановий масив досліджень у галузі жіночого футболу, спрямованих на розуміння владних структур у жіночій грі. Частина цих робіт слугувала посиленню голосів у межах патріархальних обмежень, висвітлюючи проблеми з оплатою праці та умовами роботи (Culvin, 2023), і в кінцевому підсумку сприяла кращому інформуванню при розробці й впровадженні робочих політик. Жінки-футболістки також використовують свій новознайдений публічний голос, щоб оскаржувати неналежні умови праці та питання винагороди в традиційних і соціальних медіапросторах. Тому підхід футбольних керівних органів до задоволення потреб жінок-футболісток має розвиватися – особливо з огляду на нове прискіпливе висвітлення давніх гендерних проблем з боку численних зацікавлених сторін,

workforce themselves. While pregnancy discrimination is defined as a sex issue in the UK Equality Act 2010, it cannot be extricated from the extremely gendered inequalities in the organisation and institution of football (Bryan et al., 2021; Clarkson et al., 2023), and we argue the lack of workplace policy implementation by a male-dominated, hierarchical system is a gender issue.

Professional women footballers as a workforce are compromised by the juxta- position of, for many in the game, inadequate working conditions and precarious financial health alongside an influx of fan interest, broadcasting agreements and league/club sponsorship deals. Some high-profile, international footballers secure individual sponsorship and endorsement deals; however, these arrangements are in the minority of the broader workforce. Without the players, leagues do not exist and unlike their counterparts, women footballers have typically played a vital, visible role in resolving working conditions and pay disputes. For example professional footballers competing in the National Women's Soccer League (NWSL) in the United States had to push the agenda via open media statements to demand that the league launch an independent investigation into abusive working conditions (Reavis et al., 2022). Similarly, England's goalkeeper Mary Earps spoke publicly about a lack of equality from the national team's kit manufacturer Nike after goalkeeper jerseys were not made available for sale, later causing a U-turn. In the case of Mary Earps, this decision to speak publicly was because she had been «fighting behind closed doors» to find a solution with Nike and that she had «been trying to go through the correct channels as much as possible, which is why [she had] not spoken on it publicly» (Wrack, 2023a, para. 4). These examples are indicative of women footballers feeling or being required to advocate for change when perceived inequalities are not addressed within existing power structures.

включаючи самих гравців. Хоча дискримінація за ознакою вагітності в Законі Великої Британії про рівність 2010 року визначається як проблема статевої рівності, її неможливо відокремити від глибоко гендерних нерівностей в організації та інституції футболу (Bryan et al., 2021; Clarkson et al., 2023). Ми стверджуємо, що відсутність впровадження робочих політик з боку чоловічої домінуючої ієрархічної системи є гендерною проблемою.

Професійні жінки-футболістки як колектив перебувають у становищі, породженому суперечністю між, для багатьох у цій галузі, неналежними умовами праці й нестабільним фінансовим становищем, з одного боку, та зростаючим інтересом уболівальників, угодами про телетрансляції та спонсорськими контрактами ліг і клубів, з іншого. Деякі відомі міжнародні футболістки укладають індивідуальні спонсорські та рекламні угоди, однак такі домовленості становлять меншість серед ширшого кола персоналу. Без гравців ліги не існують, і, на відміну від своїх колег-чоловіків, жінки-футболістки традиційно відігравали ключову та помітну роль у вирішенні суперечок щодо умов праці та оплати. Наприклад, професійні футболістки, що виступають у Національній жіночій футбольній лізі (NWSL) у Сполучених Штатах, були змушені просувати порядок денний через відкриті заяви в медіа, вимагаючи від ліги ініціювати незалежне розслідування щодо неналежних умов праці (Reavis et al., 2022). Так само воротарка збірної Англії Мері Ерпс публічно висловилася щодо порушення принципів рівності з боку виробника екіпування національної команди, компанії Nike, після того, як футболки воротарів не були виставлені на продаж, що згодом змусило компанію змінити своє рішення. У випадку Мері Ерпс це рішення виступити публічно було зумовлено тим, що вона «боролася за закритими дверима» у пошуках вирішення питання з Nike і «намагалася якомога більше діяти через належні канали, саме тому [вона] не говорила про це публічно» (Wrack, 2023a, абз. 4). Ці приклади свідчать про те, що футболістки відчують необхідність або змушені виступати за зміни,

As two current professional footballers explain in their own words, the consequences of the broader cultures of elite-level football, alongside current policies and policy decisions on the women's game (e.g. equal-pay policies, investment in facilities, maternity policies and safeguarding and player welfare), are very real. Women footballers can experience poor pay and benefits, inadequate training and match facilities, underfunded club staffing and even homelessness in extreme cases (see Notts County collapse in 2017, «Notts County Ladies», 2017) when ineffective (or perceived lack of) decisions are made at a governance level concerning the workforce.

The UK Government's (2023) «Raising the Bar» review into women's football, led by former player Karen Carney, MBE, highlighted the potential for women's football to be «a billion-pound industry» (MacInnes, 2023, para. 9) as well as the financial investment required to raise standards.

To raise player salary floors (i.e. a club requirement to pay players at least the UK Living Wage) or mental and physical health provisions (i.e. full-time, dedicated physiotherapists and psychologists) require greater income than some clubs currently generate through matchday, commercial and broadcasting revenue streams (Philippou, 2023).

Club revenue in the WSL has increased 590% since the league was formed; however so too has club debt (1,351%), which has outstripped increases (Clarkson et al., 2023). Accordingly, we argue

коли існуючі владні структури не вирішують проблеми, пов'язані з відчутною нерівністю.

Як пояснюють двоє нинішніх професійних футболісток своїми словами, наслідки більш широких культур футболу елітного рівня поряд із чинними політиками та прийнятими рішеннями щодо жіночої гри (наприклад, політиками рівної оплати праці, інвестиціями в об'єкти, декретними політиками, захистом і добробутом гравців) є цілком реальними. Жінки-футболістки можуть стикатися з низькою оплатою праці та соціальними пільгами, неналежними тренувальними та ігровими спорудами, недофінансованим клубним персоналом і навіть бездомністю в крайніх випадках (див. розпад «Ноттс Каунті» у 2017 році, «Notts County Ladies», 2017), коли на рівні управління щодо персоналу приймаються неефективні (або такі, що сприймаються як недостатні) рішення.

У звіті уряду Великої Британії (2023) «Підвищення планки» щодо жіночого футболу, підготовленому під керівництвом колишньої футболістки Карен Карні, кавалерки ордена Британської імперії, було наголошено на потенціалі жіночого футболу стати «галуззю з оборотом у мільярд фунтів» (MacInnes, 2023, абз. 9), а також на необхідності фінансових інвестицій для підвищення стандартів.

Для підвищення мінімального рівня заробітної плати гравців (тобто вимоги до клубів платити гравцям не менше прожиткового мінімуму у Великій Британії) або забезпечення послуг у сфері психічного та фізичного здоров'я (тобто штатних, виділених фізіотерапевтів і психологів) потрібні більші доходи, ніж деякі клуби наразі отримують від матч-дею, комерційної діяльності та трансляцій (Philippou, 2023).

Доходи клубів у WSL зросли на 590% з моменту заснування ліги, однак так само зріс і клубний борг (на 1 351%), що випередило темпи зростання доходів (Clarkson et al., 2023). Відповідно, ми стверджуємо, що

that strategic considerations are regulated and mandated to hold governing bodies accountable to better support women footballers, as standards remain disproportionately low.

Aims of the chapter

In this chapter, we summarise key issues for the strategic, holistic development of women footballers including payment conditions, working conditions, workplace policies in maternity and motherhood, and player welfare and safeguarding. To do so, we do the following:

- (1) Examine current policies alongside key industry insights and research findings.
- (2) Highlight the real-world impact of policy decisions on the lives of two current professional women footballers.
- (3) Provide a summary of key holistic workforce-development considerations that could advance women's football.

Critical evaluation of evidence

Payment conditions

One of the biggest recent shifts in the women's game in England has been the organisation of the professional and semi-professional league structure, and subsequently opportunities for football to exist as work for women (Culvin, 2023; Culvin & Bowes, 2023; Williams, 2011). However, as the structuring of women's football becomes increasingly professionalised, discussions have shifted towards pushing for equitable payment of players, especially at the international level. Often, these debates have been stimulated by the players themselves in demands for equitable environments in elite sport (Bowes et al., 2023). For example the United States Women's National Soccer Team's (USWNT's) equal pay debate, first launched

стратегічні міркування мають бути врегульовані та закріплені нормативно, щоб забезпечити підзвітність керівних органів і кращу підтримку жінок-футболісток, оскільки стандарти залишаються непропорційно низькими.

Цілі розділу

У цьому розділі ми підсумовуємо ключові питання стратегічного та комплексного розвитку жінок-футболісток, зокрема умови оплати праці, умови роботи, робочі політики у сфері материнства, а також добробут і захист гравців. Для цього ми здійснюємо таке:

- (1) Аналізуємо чинні політики поряд із ключовими галузевими даними та результатами досліджень.
- (2) Висвітлюємо реальний вплив рішень у сфері політики на життя двох нинішніх професійних жінок-футболісток.
- (3) Надаємо зведення ключових міркувань щодо комплексного розвитку персоналу, здатних сприяти прогресу жіночого футболу.

Критичний аналіз доказової бази

Умови оплати праці

Однією з найбільших нещодавніх змін у жіночій грі в Англії стала організація структури професійної та напівпрофесійної ліги і, як наслідок, можливість для жінок займатися футболом як основною роботою (Culvin, 2023; Culvin & Bowes, 2023; Williams, 2011). Однак у міру того як структурування жіночого футболу стає дедалі більш професіоналізованим, дискусії зміщуються в бік просування справедливої оплати гравців – особливо на міжнародному рівні. Нерідко ці дебати ініціюються самими гравцями, які вимагають рівноправного середовища в елітному спорті (Bowes et al., 2023). Наприклад, судова суперечка про рівну оплату праці Жіночої національної збірної США з футболу (USWNT), вперше розпочата у 2016 році, вважається знаковою

in 2016, was considered a landmark case for women's football with global implications (Carrick et al., 2021). The 2019 Fédération Internationale de Football Association (FIFA) Women's Football Convention, held before the 2019 Women's World Cup, was convened to discuss the key pillars of the FIFA Women's Football Strategy. One pillar was to establish pay equity with men, which had been absent from the game as it professionalised (FIFA, 2019). Bowes et al. (2023) document numerous international federations that have adopted equal payment of players, in some form, since the USWNT put the issue onto the agenda in women's football (Culvin et al., 2022). In 2023, professional women footballers, backed by the professional players' global union, Fédération Internationale des Associations de Footballeurs Professionnels (FIFPro), demanded equal World Cup prize money. Equal prize pots have since been committed by FIFA by the 2026 and 2027 World Cups with an increasing number of national football associations pledging to equal pay for men and women international footballers (Clarkson et al., 2021; Wrack, 2023b) (also discussed in Chapter 1).

While many leading international teams have adopted equal pay, a FIFPro player survey, completed by 362 international players prior to the 2023 Women's World Cup in Australia and New Zealand, highlighted inequalities within the women's game: 29% of players had not received any payment from their national team, and 66% of players reported having to take unpaid leave or paid leave from another employment to participate in tournaments (FIFPro, 2023). Both South African and Nigerian national teams held boycotts in the weeks leading up to the tournament over withheld payments, outstanding wages and a lack of written agreements over future payments (Michollek, 2023). While equal-pay steps have been made by (predominantly Westernised) national football associations, FIFPro's survey highlights that equitable pay compensation at the international level still has some way to go across the world.

справою для жіночого футболу із глобальними наслідками (Carrick et al., 2021). Конвенція ФІФА з жіночого футболу 2019 року, проведена напередодні жіночого чемпіонату світу 2019 року, була скликана для обговорення ключових засад Стратегії ФІФА щодо жіночого футболу. Однією із таких засад було встановлення рівності оплати з чоловіками, яка була відсутня в грі в процесі її професіоналізації (FIFA, 2019). Боуз та ін. (2023) документують численні міжнародні федерації, що в тій чи іншій формі запровадили рівну оплату гравців після того, як USWNT винесла це питання на порядок денний у жіночому футболі (Culvin et al., 2022). У 2023 році професійні жінки-футболістки за підтримки глобальної профспілки професійних гравців – Міжнародної федерації асоціацій професійних футболістів (FIFPro) – зажадали рівних призових на чемпіонаті світу. ФІФА з того часу взяла зобов'язання щодо рівних призових фондів на чемпіонатах світу 2026 і 2027 років, а дедалі більше національних футбольних асоціацій зобов'язуються до рівної оплати чоловіків і жінок у міжнародному футболі (Clarkson et al., 2021; Wrack, 2023b) (це питання також розглядається в Розділі 1).

Хоча багато провідних міжнародних команд запровадили рівну оплату, опитування гравців FIFPro, заповнене 362 міжнародними гравцями напередодні жіночого чемпіонату світу 2023 року в Австралії та Новій Зеландії, виявило нерівність у жіночій грі: 29% гравців не отримали жодної виплати від своєї національної команди, а 66% повідомили, що були змушені брати неоплачувану або оплачувану відпустку з іншого місця роботи для участі в турнірах (FIFPro, 2023). Національні збірні Південної Африки та Нігерії влаштували бойкоти в тижні, що передували турніру, через затримані виплати, невикладену заробітну плату і відсутність письмових угод про майбутні виплати (Michollek, 2023). Попри кроки до рівної оплати, зроблені (переважно західними) національними футбольними асоціаціями, опитування FIFPro підкреслює, що рівна компенсація на міжнародному рівні у всьому світі ще далека від реалізації.

At a club level, pay parity between men and women is a complex phenomenon. Professional football clubs are unlike national football associations that have social and ethical responsibilities to ensure: «football is for all» (see the English Football Association [the FA] and the Football Association of Ireland [FAI] campaigns). Therefore, the equal pay argument in international football is clearer. Professional football clubs, however, are independent businesses, and more frequently multinational corporations, able to set their own budgets and player salaries. If men's player salaries and other football-related expenditure, like transfer fees, fit within UEFA's Club Licensing and Financial Sustainability Regulations (formerly Financial Fair Play), it is up to each club to determine what a player is paid on the basis of supply and demand. Women's football is an exempt cost from these financial regulations, meaning that European clubs do not incur penalties if women's football-related expenditure (such as salaries and fees) exceeds matchday, broadcasting and commercial income. This situation is, however, complicated by diverse accounting frameworks and limited football-accounting transparency in different countries, depending on the scale of the operation (Wilson & Plumley, 2018). This variance limits the level of transparency required in publicly reporting football club accounts related to the women's team (Clarkson et al., 2023).

In a rare study, in which the focus was on the financial health of any professional women's sports league worldwide, Clarkson et al. (2023) found English women's football exists at an important crossroads with precarious financial health, where the five-year growth of fan interest and commercial revenue streams are juxtaposed with increasing debt and poor financial health. This finding might help explain why women footballers' average annual salaries have only recently become higher than basic living, with estimates ranging from

На клубному рівні рівність оплати між чоловіками та жінками є складним явищем. Професійні футбольні клуби відрізняються від національних футбольних асоціацій, які несуть соціальну та етичну відповідальність за забезпечення принципу «футбол для всіх» (див. кампанії Футбольної асоціації Англії [ФА] та Футбольної асоціації Ірландії [FAI]). Тому аргумент про рівну оплату в міжнародному футболі є більш однозначним. Професійні футбольні клуби, однак, є незалежними підприємствами, а дедалі частіше – і транснаціональними корпораціями, що самостійно встановлюють свої бюджети та зарплатні схеми. Якщо заробітні плати гравців-чоловіків та інші витрати, пов'язані з футболом (наприклад, трансферні збори), відповідають Правилам ліцензування клубів і фінансової стійкості УЄФА (раніше відомим як Фінансовий фейр-плей), кожен клуб самостійно визначає оплату гравця на основі попиту та пропозиції. Витрати на жіночий футбол є звільненими від цих фінансових регуляторних норм, тобто європейські клуби не несуть санкцій, якщо витрати, пов'язані з жіночим футболом (такі як зарплати та збори), перевищують доходи від матч-дею, трансляцій і комерційної діяльності. Ця ситуація, однак, ускладнюється різноманітними системами бухгалтерського обліку та обмеженою прозорістю футбольного фінансування в різних країнах залежно від масштабів діяльності (Wilson & Plumley, 2018). Ця різниця обмежує рівень прозорості, необхідний при публічному звітуванні про фінансові результати футбольних клубів стосовно жіночої команди (Clarkson et al., 2023).

В одному з рідкісних досліджень, де увага зосереджувалася на фінансовому здоров'ї будь-якої професійної жіночої спортивної ліги у світі, Кларксон та ін. (2023) виявили, що англійський жіночий футбол перебуває на важливому роздоріжжі з нестабільним фінансовим станом: п'ятирічне зростання інтересу вболівальників і комерційних потоків доходів суперечить зростаючій заборгованості та незадовільному фінансовому стану. Цей результат може частково пояснити, чому середньорічна заробітна плата жінок-футболісток лише нещодавно

£25,000 to £47,000 (UK Sterling) (Atkin & Thomas-Humphrey, 2023; Read, 2022). Stories of English women footballers being paid £45/week were as recent as six years ago (Moore, 2017). Indeed, when considered against where women footballers' wages have come from, payments have significantly risen. The situation has been helped by the FA's professional club-licensing-criterion requirement for footballers to be on full-time contracts (part-time in the second tier). With the new income from commercial revenue streams clubs have collectively generated £32 million in the past season (Deloitte, 2023) players need to be rewarded for growing the game, but the distribution must consider salaries alongside the need to develop talent pathways (for future game success) and for the game to grow in a financially sustainable manner (Philippou, 2022).

перевищила рівень базового прожиткового мінімуму: за оцінками, вона коливається від 25 000 до 47 000 фунтів стерлінгів (Atkin & Thomas-Humphrey, 2023; Read, 2022). Ще шість років тому повідомлялося про випадки, коли англійські жінки-футболістки отримували 45 фунтів стерлінгів на тиждень (Moore, 2017). Справді, якщо врахувати, з якого рівня починали зарплати жінок-футболісток, виплати суттєво зросли. Ситуацію покращила вимога ФА щодо ліцензування професійних клубів – футболістки мають бути на контрактах із повною зайнятістю (у другому дивізіоні – з частковою). Завдяки новим потокам комерційних доходів клуби разом згенерували 32 мільйони фунтів стерлінгів за минулий сезон (Deloitte, 2023). Гравців необхідно винагороджувати за розвиток гри, однак розподіл коштів має враховувати зарплати поряд із необхідністю розвитку шляхів для талантів (для майбутнього успіху гри) і сталого фінансового зростання гри (Philippou, 2022).

Chapter 2. Rendering sports-related terminology in the Ukrainian translation

2.1. Characteristics of the book: genre.

The book *Women's Football: From Science to High Performance* was edited by Jacky J. Forsyth and Claire-Marie Roberts, two researchers whose professional backgrounds reflect both academic and practical perspectives that define the volume as a whole. Jacky J. Forsyth, PhD, is an exercise physiologist with experience in both teaching and research. Her research focuses on promoting awareness and advancing understanding of the key factors that affect women in sport and exercise. Claire-Marie Roberts, PhD, is a Chartered Psychologist, Chartered Scientist, and BASES Accredited Sport and Exercise Scientist serving as Performance Director at Coventry City Football Club. She has worked across men's and women's professional football for twenty years, including nearly a decade at the Premier League supporting the development of elite football structures. Together, Forsyth and Roberts co-founded the Women in Sport and Exercise Academic Network, an initiative aimed at connecting researchers to promote and strengthen the scientific study of women in sport and exercise.

In this chapter, we examine the language and translation aspects of sports science writing as represented in *Women's Football: From Science to High Performance*, published by Routledge in 2025. Before turning to specific terminology and translation strategies, it is necessary to establish the theoretical framework by analysing the genre and stylistic features of the source text, since these features directly shaped the translation decisions made throughout this project.

Women's Football belongs to the genre of academic non-fiction sports literature. This genre uses clear and engaging language to inform readers about real-life facts, scientific discoveries, and evidence-based knowledge, making specialised content accessible to a broad professional and academic audience. This generic positioning is significant for translation: the text combines scientific precision with accessibility for a wider professional audience. The translator must therefore balance scientific precision and accessibility throughout the translation.

Sports science writing combines the features of academic and professional communication. It is shaped simultaneously by the conventions of scientific writing – objectivity, precision, terminological consistency, logical sequence – and by the communicative demands of a professional community that includes not only researchers but coaches, medical practitioners, governing body officials, and athlete welfare specialists. As Swales (1990) points out, genre is constituted by the shared communicative purposes of a professional community. The community addressed in this book has clear goals: to synthesise existing scientific knowledge, translate it into actionable professional guidance, and advocate for the advancement of women's football as both a field of practice and a field of inquiry.

The book consists of an Introduction and 17 chapters, each structured according to the conventions of academic writing. The practical part of this translation project is based on the translated fragment that includes the Introduction, Chapter 1, and Chapter 2 of the book. Every chapter includes an opening section that establishes its scope, a body that reviews evidence and presents analysis, and a concluding section that identifies directions for further research. Each chapter opens with an introductory sentence that signals the main focus to orient the reader and establish a logical framework. Transitions between sections are marked by summarising or anticipatory phrases that maintain the sequential logic of the argument. This compositional regularity was preserved consistently in the translation.

The text exhibits the core stylistic features associated with academic scientific writing in English. The first feature is objectivity: claims are presented on the basis of cited evidence rather than personal assertion, and the authorial voice is consistently subordinated to the evidence being

presented. To achieve this, the authors use impersonal constructions, such as the passive voice, nominalisations, and third-person formulations, which create a neutral presentation of knowledge rather than individually held opinions. Expressions such as *it has been argued*, *evidence suggests*, *findings indicate*, and *research demonstrates* function as conventional markers of this objectivity and recur throughout the text as typical expressions of the genre.

Another important stylistic feature is hedging, which allows the authors to avoid overly categorical statements (Hyland, 1998). The text makes systematic use of modal verbs (*may*, *might*, *could*), adverbs of uncertainty (*arguably*, *potentially*, *apparently*), and verb phrases that distance the authors from full commitment to a claim (*appears to*, *tends to*, *is likely to*). These hedges carry precise information about the degree of certainty attached to particular propositions. Flattening them in translation into more assertive Ukrainian constructions would misrepresent the scientific stance of the original.

The third feature is the density of in-text citation. Virtually every empirical claim in the source text is attributed to a named source, positioning the text as a review and synthesis of existing knowledge. Stock phrases such as *as noted by*, *according to*, *in line with*, and *consistent with* recur as formulaic connectors between the authors' argument and the cited literature. These are recurring academic phrases that required stable Ukrainian equivalents throughout the translation.

The fourth stylistic feature is a distinctive approach to abbreviations and acronyms. Institutional names such as FIFA, UEFA, CONCACAF, and CONMEBOL are introduced with their full forms on first mention and subsequently used in abbreviated form, which is standard in international sports writing and was preserved in the translation. The density of such abbreviations reflects the highly institutionalised character of the field, where governing bodies and formal regulatory frameworks play a central role.

At the level of syntax, the source text favours complex nominal phrases that contain a large amount of information in pre- and post-modifying structures (e.g., *UEFA Club Licensing and Financial Sustainability Regulations*). These structures are characteristic of academic English and create specific challenges in translation into Ukrainian, which relies on case inflection and prepositional phrases rather than noun stacking to express attributive relations. The text also makes systematic use of introductory expressions – *thus*, *therefore*, *consequently*, *in summary*, *as such* – that signal logical progression within the argument. Preserving these connectors in translation was a priority, since they constitute part of the formal apparatus of the scientific register.

One further stylistic feature deserves attention: the variation in register that arises from the book's co-authorship model. Each chapter was written by a different pair of contributors – typically a researcher paired with a practitioner or player – resulting in a text where formal analytical prose alternates with direct practitioner quotations. Chapter 2, in particular, integrates verbatim statements from professional footballers identified by pseudonyms, temporarily shifting the text away from the impersonal academic voice toward qualitative interview data (Саєвич, 2025). Managing this register variation required careful attention, since the conventions for representing direct speech differ between English and Ukrainian academic writing.

Additionally, *Women's Football* was written with an explicitly international readership in mind. As the editors acknowledge in the Introduction, they asked contributors to avoid a Western-centric perspective and to draw on research conducted across different regions of the world (Forsyth & Roberts, 2025). Texts oriented toward international audiences tend to minimise culturally embedded references, which reduced the frequency of cases requiring adaptive translation strategies. However, it made the institutional and legal vocabulary of the welfare chapters – which is deeply embedded in British governance contexts – become more noticeable in comparison (Antonenko, 2024). Therefore, understanding these genre and stylistic features is essential for a translator to ensure structural accuracy, register consistency, and naturalness in the target language.

2.2. Sports-related terminology in the book: classification and main translation challenges.

The linguistic landscape of contemporary sports science literature is inherently multi-layered, characterized by the interaction of diverse scientific disciplines (Swales, 1990, p. 58). In the context of this research, which analyzes the translated fragment of the monograph *Women's Football: From Science to High Performance* edited by Jacky Forsyth and Claire-Marie Roberts (Forsyth & Roberts, 2025, p. 3), terminology serves as an interconnected conceptual system. Translating this specialized material requires a comprehensive understanding of how specific lexical units operate within a non-fiction academic text that combines empirical biological data, socio-cultural commentary, and practical institutional applications (Шевчик, 2024, p. 112). As a non-fiction academic publication, the book combines scientific explanation, institutional analysis, and practical sports recommendations.

To manage the selected corpus of 115 terminological units in a systematic manner, it is worth establishing a classification based on their functional role and semantic scope within the field of women's sports science (Фурт, 2018, p. 45). Accordingly, following the general principles of terminological systematization (Доскач, 2018, p. 22), the extracted terminology has been classified into five functionally distinct groups:

1. **Football terminology:** This group comprises the foundational nomenclature of the sport, including tactical elements and field-specific units. Examples include *women's football*, *elite level*, *match demands*, and *the women's game*.
2. **Institutional terminology:** This group encompasses the administrative, regulatory, legal, and financial concepts that govern the organization and regulation of football. Examples include *strategic plan*, *gender balance*, *the UK Equality Act 2010*, and organizational abbreviations such as *FIFA* and *UEFA*.
3. **Medical terminology:** This category describes anatomical structures, biological mechanisms, and physiological processes specific to the female athletic body. Examples include *body composition*, *anterior cruciate ligament (ACL)*, *musculoskeletal system*, *menstrual cycle*, and *concussion*.
4. **Psychological terminology:** This category covers psychological concepts, cognitive processes, and mental well-being issues specific to female athletes. Examples include *eating disorders*, *psychological distress*, and *mental resilience*.
5. **Sociological terminology:** This category focuses on the social structures, cultural dynamics, and gender-related issues surrounding professional sports (Culvin & Bowes, 2021, p. 45). For instance, terms like *hegemonic masculinity* and *gender inequality* belong to this group.

According to the quantitative distribution of the extracted corpus, Football terminology constitutes the largest group, accounting for 30% of the total terminological data. Institutional terminology represents the second largest category, comprising 26% of the corpus, reflecting the significant attention devoted to administrative and financial frameworks. Medical terminology accounts for 22% of the extracted units. Psychological terminology comprises 11% of the corpus. Finally, Sociological terminology makes up the remaining 11% of the data.

This balanced distribution emphasizes the interdisciplinary nature of the monograph. For the translator, this quantitative spread indicates that a successful translation requires shifting fluently between different registers while maintaining precision across all domains (Бойко & Ніконова, 2025, p. 34).

Based on the translated fragment, the main translation challenges can be categorized into four distinct types: handling highly specific medical terminology, abbreviations, polysemy, and synonymy (Roskoša & Rūpniece, 2019, p. 112).

1. Highly specific medical terminology. The processing of medical terminology introduced a significant challenge regarding scientific accuracy. Unlike general vocabulary, medical nomenclature operates within a structured framework of international and national

codification (Фурт & Дмитрук, 2020, p. 56). In an academic non-fiction text, inaccurate or approximate translation of anatomical terms is often considered problematic, as it may potentially reduce the scientific validity of the text (Верезубенко & Стасюк, 2025, p. 105).

A primary difficulty arises from the structural and etymological differences between English and Ukrainian medical registers (Мазур & Радецька, 2024, p. 88). English sports science frequently employs compound terms, which should ideally correspond to established equivalents in Ukrainian scientific writing (Karaban, 2004, p. 145). For instance, translating *anterior cruciate ligament* requires close alignment with Ukrainian anatomical nomenclature, resulting in *передня хрестоподібна зв'язка*. Similarly, *musculoskeletal system* generally calls for the fixed, dictionary-codified Ukrainian equivalent *опорно-руховий апарат* (Velykyi tлумachnyi slovnyk, 2005, p. 780), which accurately conveys the functional essence of the concept. Furthermore, short English medical terms such as *concussion* are typically rendered specifically as *струс мозку* to maintain the precise diagnostic clarity expected in professional contexts. Thus, managing the challenge of medical terminology encourages the translator to rely on specialized lexicographical sources to preserve scientific precision.

2. Abbreviations and acronyms. The pervasive use of abbreviations is a defining feature of English scientific and sports texts, serving the principle of linguistic economy (Івко & Дьячок, 2025, p. 42). However, when transitioning into Ukrainian, abbreviations introduce certain challenges related to structural decoding, graphic naturalization, and communicative clarity (Antonenko, 2024, p. 21).

The first sub-category consists of globally recognized organizational acronyms, such as *FIFA* and *UEFA*, which are internationally standardized. A widely accepted strategy involves graphic transliteration into Cyrillic (*ФІФА* and *УЄФА*), allowing them to integrate smoothly into Ukrainian syntax. The second sub-category involves specialized medical acronyms, such as *ACL*. In Ukrainian running text, simply retaining Latin characters can sometimes hinder readability; the translator usually decodes the content, identifies its established equivalent (*передня хрестоподібна зв'язка*), and utilizes the recognized Ukrainian acronym *ПХЗ* (Верезубенко & Стасюк, 2025, p. 107). The final challenge is presented by localized financial models, such as the *SSSL model*. Leaving it as an untranslated English abbreviation might obscure the meaning for a Ukrainian reader. Addressing this issue often involves the application of amplification (Molina & Hurtado Albir, 2002, p. 510), where the abbreviation is transliterated, and its full semantic breakdown (*Глядачі – Субсидії – Спонсори – Місцеві*) is provided in brackets to ensure clarity.

3. Polysemy (Multiple meanings of a single word). Polysemy represents a major source of semantic ambiguity during the translation of specialized non-fiction literature (Овсієнко, 2022, p. 65). Many words that function as high-frequency general vocabulary in everyday English tend to undergo semantic narrowing when integrated into sports science literature (Доскач, 2018, p. 25).

A clear example is the term *performance*. In everyday usage, *performance* is highly polysemous, ranging from artistic performances to the execution of a task. Within the context of the monograph, the term shifts primarily into the realm of quantitative physical metrics and is best interpreted contextually as *спортивні результати* or *фізична працездатність* (Гаврилюк, 2021, p. 40). Another example is *recovery*. In a general context, it denotes healing or reclamation, but in sports physiology, it functions as a technical term describing the structured process of restoring the body after intense physical activity, thus frequently translated as *відновлення організму* or *регенерація* (Баранова & Суворов, 2022, p. 18). Furthermore, the phrase *the women's game* exhibits a broader contextual meaning; it refers to the entire professional industry of women's football, and is in most cases rendered as *жіночий футбол* (Коробова, 2021, p. 90). Navigating polysemy requires careful contextual analysis for general scientific terms to avoid misleading the reader.

4. Synonymy and terminological consistency. The management of synonymy highlights a notable stylistic difference between English and Ukrainian academic traditions (Karaban, 2004, p. 148). English academic style highly values lexical variety to avoid repetitive phrasing (Hyland,

1998, p. 350). Conversely, Ukrainian scientific writing operates under stricter principles of terminological consistency that prioritize terminological invariance and conceptual clarity (Фурт, 2018, p. 48). In Ukrainian academic language, the consistent repetition of a specific term is often viewed as a means of ensuring logical precision.

This stylistic difference is visible in how the authors refer to their core subject matter, interchanging *women's football*, *female sport*, and *the women's game*. In the English source text, this variation functions perfectly. However, mirroring this variation in Ukrainian might create an impression of conceptual instability. Therefore, reducing excessive synonymic variation helps maintain terminological consistency in Ukrainian academic writing. It is often appropriate to recognize that these diverse expressions refer to the same core concept, which justifies unifying them as *жіночий футбол* where the context requires it, adhering to Ukrainian terminological discipline.

In conclusion, the analysis of subsection 2.2 demonstrates that the terminology of the monograph is a complex, interdisciplinary system where different thematic areas intersect. The systematic classification of the 115 terms into five functionally distinct groups provides a structural map of this lexicon, while the quantitative distribution highlights the primary focus on football realities and administrative structures. Navigating the practical challenges of highly specific medical nomenclature, dense acronyms, polysemous shifts, and stylistic synonymy requires careful contextual analysis and accurate terminology selection (Рак & Карпуша, 2025, p. 14). Therefore, addressing problems related to medical precision, abbreviations, polysemy, and synonymy plays an important role in ensuring clarity, consistency, and accuracy in the Ukrainian translation (Рябокінь & Стукаленко, 2020, p. 55).

2.3. Translation techniques applied for rendering sports-related terminology.

The examples analyzed below are selected exclusively from the translated fragment processed in this research. To classify and evaluate the translation solutions, we apply the comprehensive framework of translation techniques proposed by Lucía Molina and Amparo Hurtado Albir (2002). According to their definition, translation techniques are functional micro-units used to describe how translation equivalence works in concrete contextual situations. In this subchapter, we evaluate how these techniques were used to resolve specific lexical, grammatical, and structural challenges encountered during the translation of the sports, medical, and institutional terms in the book.

According to our quantitative analysis of the 115 translated terminological units, the distribution of translation techniques is as follows: Calque accounts for 40% of the total terminological data, and Established equivalent represents another 40% of the corpus. Description makes up 14%, while Transposition accounts for 5% and Amplification comprises 1%. This distribution demonstrates the translator's balanced reliance on both direct translation methods (to preserve scientific rigor and terminology codification) and oblique translation methods (to ensure target-language naturalness, readability, and syntactical fluency).

Given that the source text contains numerous academic, anatomical, and structural terms, calque is frequently applied. Molina and Hurtado Albir (2002, p. 509) distinguish between *lexical calque* (literal translation of foreign words element by element) and *structural calque* (literal translation of foreign grammatical/syntactic structures). This technique is highly effective when the English term possesses a transparent pattern that can be mirrored in Ukrainian without violating native linguistic rules:

(1s) The development of women's football in the last decade has seen active participation from FIFA and its confederations, as evident in their respective **strategic plans** (Forsyth & Roberts, 2025, p. 7). **(1t)** Розвиток жіночого футболу в останнє десятиліття супроводжувався активною участю ФІФА та її конфедерацій, що очевидно з їхніх відповідних **стратегічних планів** (Yaskova, 2026, p. 15).

(2s) Modern clubs heavily rely on structured **talent identification** pathways and systematic analyses of **financial sustainability** (Forsyth & Roberts, 2025, p. 12). (2t) Сучасні клуби значною мірою покладаються на структуровані шляхи **виявлення талантів** та систематичний аналіз **фінансової стійкості** (Yaskova, 2026, p. 22).

In example (1s), a classic *lexical calque* is observed: the phrase *strategic plans* is mapped directly onto *стратегічні плани*, preserving the parallel (Adjective + Noun) syntactic structure. Conversely, example (2s) demonstrates *structural calking*. The English terms *talent identification* and *financial sustainability* follow the typical Germanic Noun + Noun (noun adjunct) model. Translating them literally as nouns in the same case would violate Ukrainian grammar. Therefore, the translator structurally morphs them into the standard Ukrainian analytical model: a head noun (or adjective) followed by a dependent noun in the genitive case (*виявлення талантів, фінансової стійкості*). This differentiation highlights how structural calking successfully adapts complex morphological compositions into the target language's grammatical system.

However, literal techniques are insufficient when highly specialized, institutionalized terminology is involved. When the target language already possesses a fixed, dictionary-codified or legally binding term for an English concept, the translator resorts to the **established equivalent** technique (Molina & Hurtado Albir, 2002, p. 510). This strategy is dominant for anatomical structures, official medical diagnoses, and internationally recognized scientific standards, heavily relying on authoritative lexicographical sources such as the *Large Explanatory Dictionary of the Modern Ukrainian Language* (2005) or official medical classifications (ICD-11):

(3s) Proper development of the **musculoskeletal system** is crucial for young female players to withstand physical stress (Forsyth & Roberts, 2025, p. 19). (3t) Правильний розвиток **опорно-рухового апарату** має вирішальне значення для молодих футболісток, щоб витримувати фізичні навантаження (Yaskova, 2026, p. 19).

(4s) The rigorous science underpinning aspects of football includes **concussion**, nutrition, and severe **eating disorders** (Forsyth & Roberts, 2025, p. 3). (4t) Суворая наука, що лежить в основі аспектів футболу, включає **струс мозку**, харчування та важкі **розлади харчової поведінки** (Yaskova, 2026, p. 7).

The necessity of using established equivalents here is dictated by the extreme rigidity of professional medical, psychological, and anatomical discourses. Translating *musculoskeletal system* element-by-element would result in an unnatural, unscientific phrase. Instead, the translator employs *опорно-руховий апарат*, which is standard in Ukrainian lexicography and physical education science. Similarly, the terms *concussion* and *eating disorders* are rendered via their strictly codified counterparts *струс мозку* and *розлади харчової поведінки* (the latter being the official equivalent within the International Classification of Diseases). Using established equivalents eliminates any conceptual ambiguity and aligns the text with national professional norms.

When a source text term represents a highly specific systemic practice, institutional concept, or an idiomatic/metaphorical expression that entirely lacks a direct systemic counterpart in Ukraine, the translator applies **description** to replace the term with an explicit explanation of its form, purpose, or socio-legal function (Molina & Hurtado Albir, 2002, p. 510). Unlike other techniques, description expands or rephrases the source text unit to bridge severe conceptual lacunae:

(5s) For many years, women's football has regularly been considered as the "**Next Big Thing**" in global sports (Forsyth & Roberts, 2025, p. 2). (5t) Протягом багатьох років жіночий футбол часто називали «**наступним великим проривом**» у світовому спорті (Yaskova, 2026, p. 4).

(6s) The redistribution of commercial tournament revenues was systematically managed through the **Club Benefits Programme** (Forsyth & Roberts, 2025, p. 28). (6t) Перерозподіл комерційних доходів від турнірів систематично здійснювався через **програму клубних виплат** (Yaskova, 2026, p. 17).

In example (5s), the highly idiomatic English journalistic cliché “*Next Big Thing*” possesses no direct structural or single-word conceptual equivalent in Ukrainian sports-scientific discourse. A literal translation would distort the text’s pragmatic intent. By employing description, the translator abandons the literal word-form and renders the semantic substance of the idiom based on its contextual function, translating it as «*наступним великим проривом*». In example (6s), the institutional name *Club Benefits Programme* represents an administrative mechanism unique to international sports governing bodies. The translator expands this concise phrase into *програма клубних виплат*, descriptively unpacking the core administrative function of the initiative for the target reader.

To ensure complete structural and grammatical harmony, **transposition** is applied. Molina and Hurtado Albir (2002, p. 511) define transposition as a shift in grammatical category without altering the meaning of the message. This oblique technique is essential for deconstructing dense English noun-adjunct chains into natural Ukrainian syntactical patterns:

(7s) The comprehensive program focuses extensively on **injury prevention** and modern methods of **football club management** (Forsyth & Roberts, 2025, p. 3). (7t) Комплексна програма значною мірою зосереджена на **запобіганні травмам** та сучасних методах **управління футбольним клубом** (Yaskova, 2026, p. 6).

The English noun chains *injury prevention* and *football club management* consist of modifying nouns functioning as qualifiers. The translator executes transposition by morphing these parts of speech into standard Ukrainian morphosyntactic structures. *Injury prevention* (Noun + Noun) is transformed into a deverbal head noun followed by a noun in the dative case (*запобігання травмам*). Similarly, the three-noun chain *football club management* undergoes transposition into a noun-phrase where the syntactic order is reversed, and the parts of speech shift into a head noun followed by a dependent noun phrase in the genitive case (*управління футбольним клубом*), satisfying the requirements of native academic syntax.

Finally, to eliminate contextual ambiguity, **amplification** is utilized. This technique introduces supplementary details that are absent in the source text but are mandatory for clarifying the intended message in the target language (Molina & Hurtado Albir, 2002, p. 510). Crucially, amplification differs from description because it does not replace the core unit but merely expands it with contextual qualifiers:

(8s) Before the **ban** was imposed in 1921, women’s football attracted large crowds to major stadia (Forsyth & Roberts, 2025, p. 5). (8t) До запровадження **заборони на жіночий футбол** у 1921 році, він збирав великі натовпи на головних стадіонах (Yaskova, 2026, p. 9).

In example (8s), the English text relies heavily on immediate context, using the standalone noun *ban*. A literal translation (*заборона*) would sound vague to a Ukrainian academic reader unfamiliar with British football history. The translator amplifies the phrase by adding an explicit, clarifying noun modifier (*заборони на жіночий футбол*). This structural addition expands the contextual parameters of the message without substituting the original lexical component, immediately lifting any cognitive load from the target audience and adapting the historical reference to native scientific prose.

In conclusion, the quantitative and qualitative analysis confirms that literal techniques like *calque* provided foundational scientific precision, whereas *established equivalents* successfully anchored the target text within codified medical and anatomical terminological systems. Simultaneously, oblique transformations — namely *description*, *transposition*, and *amplification* — played a crucial role in bridging institutional conceptual gaps and resolving radical grammatical divergences, ultimately resulting in a coherent, natural, and pragmatically adequate Ukrainian translation.

Conclusions

The translation project explored the linguistic, stylistic, and terminological aspects of rendering English sports science literature into Ukrainian based on *Women's Football: From Science to High Performance* (Forsyth & Roberts, 2025). The source text belongs to the genre of academic non-fiction sports literature, characterized by objectivity, a formal register, and an informational function. Stylistic features like impersonal constructions, epistemic hedging, and high citation density required careful attention to register consistency.

A central outcome of this research was the compilation of a glossary comprising 115 terminological units, classified into five distinct thematic groups. Specific football terminology constituted the largest group at 30%. Institutional and regulatory terms followed closely at 26%. Medical and traumatological terms accounted for 22%, while socio-political and gender studies terms, alongside psychological and behavioral terms, were represented equally at 11% each. This balanced distribution directly highlights the highly interdisciplinary nature of modern sports science literature.

The analytical process revealed several major translation challenges. First, highly specific medical and traumatological terminology required absolute adherence to established Ukrainian scientific nomenclature. Second, institutional abbreviations and context-dependent regulatory terms demanded varying structural approaches depending on their standard recognition in the target language. Third, lexical polysemy and sports-specific metaphors presented a significant obstacle, as general English words undergo severe semantic narrowing within an athletic context. Finally, structural asymmetries between the two languages, particularly English noun adjunct chains, conflicted with the rules of Ukrainian academic syntax, necessitating transformations to ensure text fluency.

To resolve these challenges and ensure functional equivalence, five translation techniques were applied based on the framework proposed by Lucía Molina and Amparo Hurtado Albir (2002). Calque was applied as a primary direct method, accounting for 40% of the total data. Established equivalent represented another 40% of the corpus, serving as the dominant strategy for rendering standardized psychological, medical, and sociological concepts, including international abbreviations. Oblique translation methods were utilized to bridge conceptual and grammatical gaps: description made up 14%, transposition accounted for 5%, and amplification comprised 1%.

Ultimately, the findings indicate a structural deficit in translating academic non-fiction sports literature into Ukrainian. While core football training terms are relatively well-established, domains related to sports governance, institutional regulations, and athlete welfare remain unstandardized. Addressing this linguistic gap through coordinated terminological research contributes to overcoming inter-lingual barriers and developing Ukrainian academic writing in the field of sports science.

References

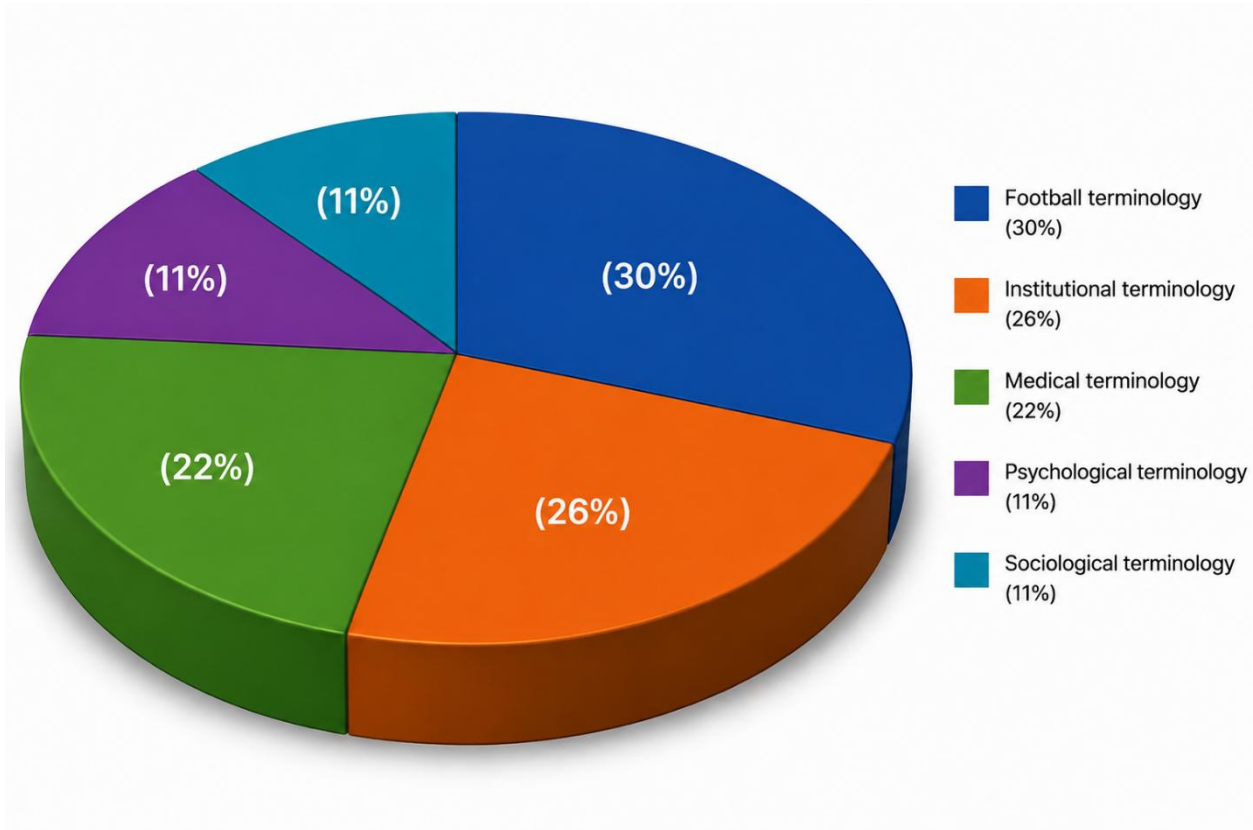
1. Culvin, A., & Bowes, A. (2021). The incompatibility of motherhood and professional women's football in England. *Frontiers in Sports and Active Living*, 3, Article 730151. <https://doi.org/10.3389/fspor.2021.730151>
2. Forsyth, J., & Roberts, C.-M. (Eds.). (2025). *Women's football: From science to high performance*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003381914>
3. Hyland, K. (1998). Boosting, hedging and the negotiation of academic knowledge. *Text*, 18(3), 349–382. <https://doi.org/10.1515/text.1.1998.18.3.349>
4. Kononchuk, I. (2024). Translation and adaptation: Intersecting relationships. *International Journal of Philology*, 15(2), 32–42. [https://doi.org/10.31548/philolog15\(2\).2024.04](https://doi.org/10.31548/philolog15(2).2024.04)
5. Molina, L., & Hurtado Albir, A. (2002). Translation techniques revisited: A dynamic and functionalist approach. *Meta*, 47(4), 498–512. <https://doi.org/10.7202/008033ar>
6. Prajoko, D. (2020). The dominance of established equivalent in metaphor translation. In *Proceedings of ICCoLLiC*. EAI. <https://doi.org/10.4108/eai.8-9-2020.2301366>
7. Roskoša, A., & Rūpniece, D. (2019). Problems encountered in the process of translation and their possible solutions: The point of view of students of technical translation. *Vertimo Studijos*, 12, 138–149. <https://doi.org/10.15388/vertstud.2019.9>
8. Swales, J. (1990). *Genre analysis: English in academic and research settings*. Cambridge University Press.
9. Антоненко, Д. (2024). Особливості перекладу та лінгвокультурні аспекти. В *Мова, література та культура в сучасному гуманітарному часопросторі: Матеріали II науково-практичної конференції* (с. 13–15). Молодий вчений. <https://molodyivchenyi.ua/omp/index.php/conference/catalog/book/113>
10. Баранова, С., & Суворов, В. (2022). Особливості перекладу спортивного дискурсу. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*, (202), 100–105. <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f608ea6b-e2a5-4eff-9690-b195312c9bc6/content>
11. Богайчук, О., Гасюк, Н., & Сахневич, О. (2023). *Переклад безеквівалентної лексики*. Репозитарій УКД. <http://repository.ukd.edu.ua/bitstream/handle/123456789/961/Filologi63%20%282%29.pdf>
12. Бойко, Я., & Ніконова, В. (2025). Узагальнена система перекладацьких відтворень у досягненні еквівалентності та адекватності в перекладі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, (101), 60–74. <https://doi.org/10.26565/2786-5312-2025-101-06>
13. *Великий тлумачний словник сучасної української мови*. (2005). Перун. <https://ia800600.us.archive.org/30/items/velykyislovnyk/velykyislovnyk.pdf>
14. Везубенко, М., & Стасюк, В. (2025). Усунення складнощів при перекладі медичних текстів з англійської та німецької мов українською. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*, (215), 78–85. <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/978/929>
15. Гаврилюк, Н. (2021). Особливості перекладу англійського спортивного дискурсу. *Вчені записки*, (4), 219–223. http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/4_2021/part_2/4-2_2021.pdf

16. Доскач, К. (2018). Особливості перекладу англійського спортивного дискурсу. *Науковий вісник Ужгородського університету*. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4186e869-9991-4c62-94ff-2bd66c27f672/content>
17. Єрмоєнко, С. (2023). Юридичний переклад: лексичний аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, (63), 145–149. <https://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v63/Filologi63.pdf>
18. Івко, О., & Дьячок, Н. (2025). Сучасні англомовні скорочення та особливості їх перекладу. *Ukrainian Sense*, (2), 28–37. <https://ukrsense.dp.ua/index.php/USENSE/article/view/448/424>
19. Ільченко, Т. (2021). Особливості вживання іншомовних запозичень у сучасній англійській мові. *Молодий вчений*, 12(100), 58–61. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-12-100-12>
20. Карабан, В. (2004). *Переклад англійської наукової і технічної літератури: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми*. Нова Книга.
21. Коробова, І. (2021). Особливості перекладу англійських термінів. *Закарпатські філологічні студії*, 18, 210–214. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.18.38>
22. Коробова, І. О. (2013). Словотвірне освоєння новітніх запозичень сучасною українською мовою. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Філологія, педагогіка, психологія*, (27), 158–162. <https://surl.li/kguyev>
23. Кузьміна, В., & Баклаженко, Ю. (2023). Транспозиція в україномовному відтворенні англомовних текстів. *Advanced Linguistics*, 12, 115–121. <https://doi.org/10.20535/2617-5339.2023.12.290816>
24. Ліннік, Л. (2022, 1 липня). *Техніки перекладу: калькування*. Профпереклад. <https://profpereklad.ua/tehniki-perekladu-kalkuvannja/>
25. Мазур, О., & Радецька, С. (2024). Медична термінологія в навчанні перекладу. *Південний архів (філологічні науки)*, (98), 34–42. <https://pa.journal.kspu.edu/index.php/pa/article/view/885/865>
26. Овсієнко, Л. (2022). Поліфункційність терміна в сучасному термінознавстві. *Вісник КНЛУ. Серія: Філологія*, 25(1), 89–97. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/42147/1/L_Ovsiienko_VKNLU_1_IS.pdf
27. Окружко, К., & Луканська, Г. (2021). Специфіка відтворення неологізмів англомовного походження українською мовою. В *Матеріали III Всеукраїнської конференції* (с. 187). Кам'янець-Подільський національний університет. <https://deutsch.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/Матеріали-III-Всеукраїнської-конференції.pdf>
28. Рак, Я., & Карпуша, І. (2025). Роль лексичних трансформацій у збереженні стилю перекладу. *Науковий вісник Вінницького державного педагогічного університету*, 6(1), 22–29. <https://vspu.net/jcrosscultural/index.php/journal/article/view/30/26>
29. Рябокiнь, Н., & Стукаленко, В. (2020). *Поняття еквівалентності, адекватності та повноцінності в перекладі*. Луганський національний університет. <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5168/12.pdf>
30. Саєвич, І. (2025). Наративний поворот у лінгвістиці. *Вісник науки та освіти. Серія: філологія, культура та мистецтво, педагогіка, історія та археологія, соціологія*, 41(11), 4176–4182. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/55697/1/I_Saievyeh_VNO_11_IPh.pdf

31. Солодка, А. (2023). Особливості перекладу юридичних термінів. *International Science Journal of Education & Linguistics*, 2(4), 68–74. <https://isg-journal.com/isjel/article/view/459/262>
32. Фурт, Д. (2018). Способи перекладу термінів на українську мову з англійської. *Філологічні студії*, 17, 272–281. <https://journal.kdpu.edu.ua/filstd/article/view/196/188>
33. Фурт, Д., & Дмитрук, Л. (2020). *Термінологія: навчальний посібник*. Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. http://elibrary.donnuet.edu.ua/1984/1/2020_NP_Furt_Terminolohiia.pdf
34. Шевчик, К. (2024). Стилiстичнi засоби адаптацiї науково-популярних текстiв. *Науковий вiсник Мiжнародного гуманiтарного унiверситету*, (68), 243–248. https://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v68/68_2024.pdf

Appendices

Appendix A. Distribution of terminology

Appendix B. Translation techniques

